

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I. Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. in Reg. publ. per. 934/1938
Trib. Timișoara
Redactor resp. Dr. VARNAY ELEMÉR

Titkos fegyverek

A halálsugarak és egyéb háborut eldöntő titkos fegyverek mendemondája ismét kísért, mióta veszes felhők gomolyognak a külpolitikai horizonton. Hallunk találmányokról, féltve őrzött felfedezésekről, amelyek birtoka már eleve feltétlen győzelmet ígér. Bátran elmondhatjuk, hogy ezek a hírek, minden komoly alapot nélkülöznek. Nem lehet halálsugarakkal egész hadseregeket elpusztítani, maga a feltaláló, egy Amerikába elszármazott tudós, aki különben egy szerb lelkész fia, cáfolta meg ezt kerekben. De más titkos fegyverek sincsenek, amelyek állami közleg ismeretlenek volnának, mert éppen ebben a félelmetes iparban tudományos történések és találmányok csak ideig-óráig maradhatnak titokban. Azonkívül nem tűri a felhományt már az üzlet sem. A nemzetközi fegyvergyártásban nem lóg magasban a honszerelen. Abban a tekintetben az összes vállalkozók testvériesen egyetértettek, hogy új szabadalmakat nemcsak a szűkebb hazában, hanem mindenütt, ahol erre csak mód nyílik, hasznathajtóan értékesítsék.

Schönaich tábornok is bebizonyítja ezt. Az előbbi háborútól a legközelebbi háborúig című könyvében. Ő így szól a kérdéshez: Nem kell tulajdonos aggodnunk a titkos fegyverkezést illetőleg. Az elmúlt világháború előtt is kemény törvények voltak a kémkedések ellen. Mégis mindenki elég alaposan volt tájékozotva a többiek háborus előkészületeit illetőleg. Hogy Schönaich tábornoknak mennyire igazza van, azt éppen napjainkban látjuk. A legtöbb országban ugyszólván naponta végeznek ki kémeket. Tegnapelőtt Németországban kettőt, tegnap Franciaországban egy Frank nevű német kémét. De a halálveszély azért mégsem zavarja ennek a jófizetett foglalkozásnak a folytonosságát. Németországban lopták el egy német óriás repülőhajó tervét, viszont a nagy fáradsággal kiagyalt legújabb angol chiffrakulcs meg a németek kezére jutott. Ugyanígy folyik a kémkedés a fegyvergyári műhelyekben, a laboratóriumokban, a magas hivatalok titkos irattáiraiban. Ezeket az időről-időre megismétlődő agyfűrt támadásokat nem lehet semmiféle óvatossági rendszabályokkal megakadályozni.

A mostani idők fegyverkezési rémhírel a felfokozott háborus aggodalomból származnak. Joggal felhívunk, hogy minden képezett felülmúló új támadási eszközök készülnek alattomban. Sajnos, lehetséges, hogy az emberi szellem ilyen szörnyűségek felfedezésében szinte felülmúlja önmagát. De, hogy a nemzetközi szakma számára ezek a titkok titkok maradhatnának, az teljesen ellenkezik a busás jövedelmet ígérő üzleti szokványok szabályszerűségével. Azok a találmányok, amelyek háboru esetére komolyan számításba jöhetnek, nem maradhatnak lapu alatt. Azután a találmányi munka természete is olyan, hogy ugyszólván ugrások nélkül, párhuzamosan történik. Így érthető, hogy ugyanazok a felfedezések gyakran különböző helyeken egyszerre történnek meg. Ha egy találmány valamelyik hadügyminiszterium titkos rekeszében nyer elhelyezést, igen valószínű, hogy ugyanannak a találmánynak a lényege csakhamar valahol másutt is napvilágot lát. Lehetetlen teszi egy felfedezés titokban tartását egy másik körülmény is. Minden találmány kipróbálásához állandó, széleskörű kísérletek szükségesek, mert ha a titok megőrzése kedvéért az illetékesek elmulasztják ezt, úgy a háborus alkalmazása esetén a legnagyobb bajok származhatnának. Minden államnak első kötelessége tehát, hogy az értékeseknek látszó találmányokat minden lehető módon kipróbálja.

Kipróbálja a legkülönbözőbb laboratóriumokban, munkahelyeken, gyakorlatokan a mindenrendű szakértők és szakmunkások jelenlétében. Tehát harminc-negyven ember vagy még

Chamberlain beterjesztette a kötelező katonai szolgálatról szóló javaslatot

A 18—23 éves férfiakat sorozni fogják

Ribbentrop egyelőre nem fogadta Henderson angol nagykövetet

Potemkin katonai szövetséget akar létrehozni

A szerdai angol lapok óriási címek alatt közlik, hogy a kormány még a mai napon a parlament tudomására hozza azt az elhatározását, hogy bevezeti a kötelező katonai szolgálatot.

A sorozási rendszer felöleli a 18-tól a 23, esetleg 25 éves korig az összes fiatalembereket, akik négy hónapon keresztül szolgálnak mint aktív katonák a hadseregben és a következő négy éven át a területiális hadsereg tagjaivá válnak

s időről-időre gyakorlatra hívják be őket. A kormány az elhatározása mintegy 2 millió katonát jelent Angliának.

A döntő minisztertanács

Ma délelőtt az angol kormány minisztertanácsot tartott, amelyen jóváhagyták annak a nyilatkozatnak szövegét, amelyet Chamberlain miniszterelnök a kötelező katonai szolgálat bevezetéséről az alsóházban tesz. Londoni körökben úgy tudják, hogy a kormány által életbe léptetendő intézkedések következtében körülbelül 450.000 18—21 év közötti újonca lesz Angliának, akiket négyhónapi kiképzésre rendelnek be. Ennek megtörténte után négyévi szolgálatra a területiális hadsereg kötelékébe lépnek.

Chamberlain miniszterelnök kijelentette, hogy a kormány előterjesztéssel tesz a 20. és 21. éves férfiak kötelező katonai szolgálatáról, akik hathónapot a rendes hadseregben szolgálnak és azután — ha akarják —, beléphetnek a területiális hadseregbe, vagy pedig tartalékba vonulnak. Nem engedélyeznek felmentést senkinek, csakis a katonai szolgálatra alkalmatlanoknak.

A BÉKE FENNTARTÁSA VEGETT TÖRTÉNIK A KÖTELEZŐ KATONAI SZOLGÁLAT BEVEZETÉSE

Londonból jelentik: Chamberlain miniszterelnök az alsóház ma délutáni ülésén Atlee ör-

A lapok szerint a kormány nem fog meghátrálni a munkáspárt ellenállása elől és Chamberlain éppen e célból fogadta Atlee örnagyot, aivel közölte, hogy a kormány a nemzetvédelmi nagyipar nyereségét a legkisebbre korlátozza.

A Daily Mail szerint a kötelező katonai szolgálat bevezetése elkerülhetetlen volt és ezt az eshetőséget már régóta szem előtt tartották. Anglia lakossága hazafias megértéssel fogadja ez az újabb áldozatot, mert tudja, hogy Nagybritánia el van határozva arra, hogy birodalmi érdekeit megvédi és vállalt kötelezettségeit szilárdan tartja.

nagy kérdésére ismertette a sorozási törvényjavaslatot nagy általánosságban és azokat az okokat, amelyek ennek a javaslatnak előterjesztését szükségessé tették. Kijelentése szerint megállapította a kormány, hogy

a jelenlegi mozgósítási eljárás elavult

és nem felel meg a mai viszonyoknak, mert azon a feltevésen alapszik, hogy a háborút hosszabb figyelmeztetési időszak előzi meg, amely alkalmas engedne a békeállapotról a hadiállaptra való áttérésre. A kormány ezért elhatározta, hogy törvényjavaslatot terjeszt be a „tartálék- és segédhaderőkről szóló törvényjavaslat” új címe alatt, amely rendszeresíti az eljárást és felhatalmazza a királyt, hogy titkos tanácsi rendelet alapján a hadügyi tarcákat a tartalékos segédhaderők valamely osztályának, vagy csoportjának behívására feljogosítsa. Bejelentette Chamberlain miniszterelnök, hogy

a törvényjavaslat ideiglenes jellegű lesz és a kormány reméli, hogy a ház haladéktalanul megzavazza, hogy annak értelmében azonnal eljárhassanak.

„Ez nem a béke korszaka”

— Minden európai ország bír ilyen felhatalmazással és kellő alkalommal már felhasználta azt részleges mozgósításokra. A kormány mérlegelte azokat az új kötelezettségeket, amelyeket a ház helyeslésevel Európában a múlt hónapban vállalt. Az egyes országoknak adott biztosítékok és a kormányokkal folytatott

megbeszélések célja nem a háború viselése, hanem annak megakadályozása.

Igaz, hogy megérősítettem hivatali elődömnek azt az ígérését, hogy béke idején nem vezetem be a hadkötelezettséget. Ma tényleg nem vagyunk hadiállapotban. De most, amikor minden ország a végsőleg megfeszíti összes erőforrásait, hogy felkészüljön a háborúra, a béke fenntartásába vetett remény megrendült és a háború kitörése esetén mi órák alatt kerülhetünk hadiállapotba,

senkiesem nevezheti ezt azidőt a béke korszakának.

több is, tudomásul bír arról, hogy mi történik. Már pedig az öreg Bismarck kancellár egyszer így szölt: „Ha bizonyos volnék benne, hogy a sapkám tud arról, amit én tudok, úgy tűzbe dobnám”. Hogyan maradhatna tehát titok, amit annyi ember tud, még hozzá akkor, amikor úgy a kémszolgálat, mint az ellenkémszolgálat épp ezekre a dolgokra olyan borzasztóan kíváncsi? Nincsen tehát titok igazában. Volt alkalmunk megírni, hogy a legutóbbi világháború találmá-

nyának vélt buvárhajót, már hatvan év előtt felfedezték és Bazil Zacharov adta el az első Görögországnak. Csak nem itélték jó hadieszköznek, azért nem alkalmazták az államok.

A nemzetközi fegyvergyártásban tehát nincsenek titkok. És talán jó is, hogy így van. Mert ha egyetlen országnak vagy nemzetnek jutna birtokába valami mindent legyűrő szabadalom, úgy elpusztíthatná az egész világot.

(Flanour.)

Ezután ismertette a miniszterelnök a jövő héten beterjesztendő törvényjavaslatot, amelynek értelmében minden 20-21 éves férfit be lehet hívní katonai kiképzésre, amelyet Angliában tartanak, kivéve a háború esetét, amikor mindenki köteles külföldön is szolgálatot teljesíteni. A behívottak hathónapi kiképzést kapnak és azután választhatnak, hogy három és félfévre a területi haderőbe lépjenek be, vagy a rendszeres hadsereg különleges tartalékaiba kapjanak beosztást. A tengeri, a légi haderőnél, valamint a polgári légvédelem céljaira tovább is önkéntes

jelentkezéssel történik a toborzás. Végül kijelentette a miniszterelnök, hogy az összes hadikészülődések egyetlen célja lehetővé tenni, hogy az ország teljesítse azokat a kötelezettségeket, amelyeket csakis abban a meggyőződésben vállalt, hogy így biztosította Európa békéjét.

A lordok házában hasonló nyilatkozatot tett délután hat órákor az angol kormány nevében lord Stanhope, az angol admirális első lordja, a hadkötelezettség bevezetésével kapcsolatban

Ribbentrop nem ér rá...

A Daily Telegraph berlini jelentése szerint Ribbentrop német külügyminiszter rendkívüli elfoglaltságára való tekintettel egyelőre nem fogadhatja Henderson berlini angol nagykövetet, aki még Hitler pénteki beszéde előtt óhajtott volna átadni azokat a rendkívül fontos üzeneteket, amelyeket Londonból hozott magával. Német politikai körökben utalnak arra, hogy a jugoszláv külügyminiszter látogatása, valamint a magyar férfiak küszöbön álló berlini útja és a hétfőre eső május elseji ünnepek miatt Ribbentrop valószínűleg csak kedden lesz abban a

helyzetben, hogy Henderson rendelkezésére állhasson, tehát Hitler beszéde után. Hangoztatják, hogy a találkozás végleges időpontjáról még nem történt döntés. Abban az esetben, ha személyes találkozásra nem kerülhet sor, Henderson írásban nyújtja át a német kormányának, a magával hozott üzenetet, amennyiben Halifax külügyminiszter erre utasítást ad.

Báró Weisacker német külügyi államtitkár ma 12 órákor kihallgatáson fogadta Anglia nagykövétét.

A védkötelezettség bevezetésének közvetlen oka Ribbentrop magatartása

Párisból jelentik: Az a körülmény, hogy Henderson berlini angol nagykövét sürgős kihallgatási kérelmére Ribbentrop német külügyminiszter azt üzentte, hogy a jövő héten fogadhatja,

kínos feltűnést keltett Párisban és Londonban,

különösen azért, mert úgy tudják, hogy a német birodalmi külügyminiszter a keddi nap legnagyobb részét dahlemi birtokán töltötte és csak délután tért vissza a fővárosba, hogy jugoszláv kollégáját fogadja. A sajtó élénken tállgatja, hogy mi célja lehetett ennek a kíméletlen visszautasításnak. Egyesek azt hiszik, hogy

Németország ezzel be akarta bizonyítani, hogy számára semmiféle diplomáciai tanácskozás nem sürgős

és el akarja kerülni, hogy Anglia fellépésével nyomást gyakorolhasson rá. Más vélemény szerint

a kisállamok felé akar e lépés tüntető közmozdulat lenni,

hogy ezzel is megmutassa, mennyire nem törődik Németország Angliával. Ilyen körülmények között egyenesen Hitler adja meg a választ pénteki beszédeben Roosevelt elnöknek anélkül, hogy Angliának módja lenne előzetesen tárgyalni a felelős német tényezővel. Henderson nagykövét a német külügyminiszter utasítása után kormányától távbeszélőn azonnal új utasításokat kért. Londonban rögtön minisztertanácsra ültek össze és

utasítást küldöttek Hendersonnak, hogy szerdán írásban nyújtsa át azokat a közléseket a német külügyminiszternek, amelyek személyesen akart megtenni.

Diplomáciai körökben úgy tudják, hogy a berlini olasz nagykövét közvetített Ribbentrop első visszautasító válasza után a német külügyminiszterium és az angol nagykövetség között. Másfelől azonban

Németország ezen eljárásával hozzák összefüggésbe, hogy az angol kormány hirtelen elhatározta az általános védkötelezettség bevezetését.

FRANCIA SAJTÓT MEGNYUGTATTA CHAMBERLAIN BEJELENÉSE

Párisból jelentik: A szerdai francia lapok a kötelező katonai szolgálat angliai bevezetéséről írnak. A Le Jour és az Echo de Paris szerint az egész francia nép nagy elismeréssel adózik Angliának azért az újabb erőfeszítésért, amelyet a kötelező katonai szolgálat bevezetésével tett. A Le Journal szerint, ha Nagybritánia abban a helyzetben lesz, hogy egy meginduló háború első napján már nagy katonai csapatokat vethet Európába,

olyan haderőt, amellyel a világháború végén rendelkezett,

úgy a tengelyhatalmak le fognak mondani a háborúról, mert

az egység a nyugati hatalmak és szövetségeseik javára billen.

Az Epoque szerint a háború lehetősége mindig eltávolodott, amikor Anglia és Franciaország kimutatta erejét és elhatározottságát.

Egy előkelő német személyiség az angol kötelező katonai szolgálat bevezetésével kapcso-

latban ezeket mondotta a Reuter-iroda tudósítójának:

— Minden ország maga tudja, hogy mire van szüksége nemzetvédelme szempontjából.

ANGLIA KÖZÖLTE ELHATÁROZÁSÁT OLASZORSZÁGGAL

Ciano gróf olasz külügyminiszter szerdán fogadta az angol ügyvivőt, aki közölte, hogy Anglia bevezeti a kötelező katonai szolgálatot.

A bejelentés az angol-olasz egyezmény szellemében történt, miután az egyezmény előírja a katonai természetű intézkedések kölcsönös bejelentését.

Az olasz sajtóban élénk visszhangra talált az angol követ bejelentése.

A BERLINI OLASZ KÖVET TÁRGYALT HENDERSONNAL

Londonból jelentik: A Reuter ügynökség berlini jelentése szerint Attelico olasz nagykö-

Orosz-török katonai szövetséget javasol Potemkin Ankarában

Rómából jelenti a Stefani-ügynökség, hogy Potemkin, a Szovjet helyettes külügyi népbiztos, csütörtökön reggel érkezik meg ankarai útja közben Istanbulba. Potemkin utazásának a legkülönfélébb hírek terjedtek el. Nemzetközi diplomáciai körökben biztosra veszik, hogy

Potemkin a Szovjet és Törökország között jelenleg fennálló szerződésnek katonai szövetséggé való átalakítását fogja javasolni a török kormányának.

Párisi jelentések szerint több francia lap is közli azt az értesülést, hogy Potemkin Törökországnak valóban katonai szövetséget fog felajánlani. Úgy tudják, hogy Moszkva hasonló javaslatot akar tenni Irán, Irak és Afganisztán kormányának.

JAPÁN FOGYALKOZTATJA AZ EURÓPAI HELYZET.

Tokióból jelentik: A Donei ügynökség jelentése szerint a japán hadsereg vezetői tegnap

De Monzie francia miniszter több függő kérdést oldott meg Lengyelországban

Varsóból jelentik: De Monzie francia közügyügyi miniszter szerda délelőtt egyórás megbeszélést folytatott Rydz Smigly tábornaggal. A megbeszélésen Noel varsói francia nagykövét is jelen volt. A szívélyes mederben lefolyt tárgyalás megoldást hozott egész sereg olyan kérdésben, amely a francia közügyügyi miniszternek Varsóba történt érkezésekor még

Anglia kész tárgyalni a függő kérdésekről

Londonból jelentik: Az alsóházban egy kérdésre válaszolva, Butler külügyi államtitkár kijelentette, hogy Anglia egyelőre nem szándékoszik biztosítókat nyújtani Norvégának, Svédországnak és Finnországnak, miután ezeknek az országoknak területi épségét nem látja veszélyeztetve. Ha ez bekövetkeznék, Nagybritánia természetesen nem maradna érdektelen.

vet tegnap délután felkereste Henderson angol nagykövetet és több mint egy óras tanácskozással folytatott vele.

EMELTÉK AZ ANGOL ADÓTERHEKET

Londonból jelentik: Sir Simon pénzügyminiszter kedde este rádióbeszédében ismertette azokat az okokat, amelyek az új költségvetés elkészítésénél az adók felemelését szükségessé tették. Pénzügyminiszter kérte az adófizető polgárokat, hogy az adóemelésekhez jószántukból járuljanak hozzá. Az előző hangsúlyozta, hogy az új terhek lehetővé teszik, hogy Anglia biztonságba érezhesse magát. A miniszter beszédét ezután így folytatta:

— Meg vagyok győződve arról, hogy valamilyen állampolgárnak hön óhajtott vágya, hogy Anglia biztonságban éljen, erős szabad állam legyen

Védelmünk ellátása ebben az esztendőben napi kétfélmillió fontba került.

Ez másszóval azt jelenti, hogy az angol királyság minden polgára 13 fonttal járul hozzá határaink biztosításához. Meg kell értenie a Brit Birodalom valamennyi lakosának — fejezte be szavait Simon pénzügyminiszter, — hogy Anglia hathatósan csak akkor járulhat hozzá a béke biztosításához, ha erősé válik.

A költségvetési vita során Simon pénzügyminiszter beszédének elhangzása után Atlee őrnagy a munkáspárti ellenzék vezére emelkedett szólamra és erős szavakkal bírálta a költségvetési tervező összeállításának módját. Véleménye szerint a tervezet pénzügyi része, a mai formájában, inflációhoz vezet.

Még Sinclair képviselő beszélt a költségvetési tervezet ellen, majd az alsóház a költségvetést jóvá hagyta.

CSAK AZ ARABOK ÉRZIK MAGUKAT VESZÉLYEZTETVE

Jól értesült körökben úgy tudják, hogy török kormány Hitler kancellár kérdésére válaszul kijelentette, hogy nem érzi magát veszélyeztetve s hogy jelenlegi helyzete kizár minden fenyegetést. A Tann című lap úgy tudja, hogy a török kormány Németországnak adandó válaszában közölte a balkáni államokkal is.

A palesztinai arabok legfelsőbb tanácsa íratban válaszolt Roosevelt elnök ismeretes üzenetére, amelyben Palesztinát is a veszélyeztetett államok között említette. A legfelsőbb tanács távirata hangsúlyozza, hogy Palesztinát valóban veszély fenyegeti, de éppen azok részéről, akiket Rooseveltt meg akar védeni.

a hadügyminiszter elnökle alatt ülést tartottak. Az ülésen

az európai helyzetre való tekintettel hozandó katonai intézkedéseket beszélték meg.

CORDEL HULL SZERINT A HÁBORÚ NEM ELKERÜLHETETLEN

Washingtonból jelentik: Cordel Hull külügyi államtitkár a Vörös Kereszt által rendezett banketten kijelentette, hogy

az Egyesült Államok kormányja hajlandó egy igazságos béke esetén áldozatokat hozni és megoldást javasol a legégetőbb problémák vonatkozásában. Ha azonban reményeink — folytatta az államtitkár — nem mennének teljese desbe és ha a háború lángjai foglalnák el a nagy sárga helyét, úgy

készen állunk arra is, hogy megvédelmezzük nemzeti érdekeinket és intézményeinket.

Hull szerint a háború nem elkerülhetetlen.

megoldatlan volt. Mielőtt De Monzie a lengyel fővárosból elutazott volna, a Havas-ügynökség munkatársának a következőket mondotta:

— A két ország között annyira biztos egyezmények vannak életben, amelyek nem képezhetik vita tárgyát. Lengyelországot szívemben igen kellemes érzésekkel hagyom el.

Ezután azt kérdezték Chamberlain miniszterelnöktől, hogy a párisi, illetve moszkvai kormányoknak ajánlották-e az angol-francia-orosz katonai szövetséget megkötését. A kormányelnök válaszában közölte, nem áll módjában ezzel a kérdéssel kapcsolatban egyebet mondani, min amit az elmúlt hónapban már az alsóház tud-

1939. április 28.

lására adott. Lehetetlen — mondotta a továbbiak során Chamberlain —, hogy

tárgyalásokat folytassunk és ennek minden mozzanatáról a házat tájékoztassam.

Után több képviselőnek válaszolva hangoztatta, hogy az angol kormány hajlandónak mutatkozna a függőben levő kérdéseket Németországgal megtárgyalni, hogy ezáltal általános eredményre jussanak. Ez azonban csak akkor volna lehetséges,

ha a német kormány ezt a közeledést megértéssel fogadná

és minden megtenne a kielégítő eredmény biztosítására.

A miniszterelnök ezután arról beszélt, hogy az angol kormány a Roosevelttel kezdemenyezett világszerte különleges meghívást nem kapott. Az angol kabinet mindenestre kedvezően fogadta Roosevelttel kezdemenyezését és egy ilyen értekezleten örömmel résztvenne. Mint közudomású, el alkalommal

a nyersanyagok kérdését kívánják megvitatni.

Ugyancsak az alsóház ülésén Ben Riley munkaspárti képviselő megkérdezte a kormányt, történtek-e, vagy történni fognak lépések abban az irányban, hogy Jugoszlávia és Bulgária Angliával és más nemzetekkel a támadók ellen közösön megnemtamadási egyezményt kössenek. A választ Butler külügyi államtitkár adta meg, aki kijelentette, hogy a fentebb említett két kormánynál ebben az ügyben nem jártak el.

CIANO NEM MEGY MADRIDBA.

Rómából jelentik: Hivatalos körökben megcáfolták azokat a híreket, mintha Ciano gróf olasz külügyminiszter részt venne a május 15-én Madridban tartandó diszfelvonuláson.

Markovics jugoszláv külügyminiszter Hitler vezérkancellárnál

Berlinből jelentik: Ribbentrop külügyminiszter tegnap este az Esplanade szállóban ebédelte ott Markovics Cincár jugoszláv külügyminiszter tiszteletére. Ribbentrop rövid beszédben kifejezést adott annak a reményének, hogy a mostani nyílt megbeszélések hozzá fognak járulni a Németország és Jugoszlávia közötti sokrétű kapcsolatok politikai, gazdasági és kulturális téren a bizalomteljes együttműködés további kimélyítésére. Ez az együttműködés, amelyet az újonnan létesült szomszédtság szerencsésen támaszt alá, teljes mértékben biztosítja a két ország közötti baráti viszony további gyümölcsöző kialakulását.

Markovics Cincár külügyminiszter válaszában többek között ezeket mondotta:

— Nekünk is őszinte kívánságunk, hogy tovább fejlesszük a két szomszéd ország együttműködését, kimélyítve a német és jugoszláv népközlönös baráti viszonyát, mind a saját érdekeinkben, mind a béke érdekében, amelyet a jugoszláv kormány valamennyi szomszédjával a

legőszintebben kíván és amelynek már eddig is annyi látható bizonyítékát adta.

Markovics Cincár jugoszláv külügyminisztert szerdán délelőtt kihallgatáson fogadta Hitler német birodalmi vezér. A kihallgatáson jelen volt Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter és Andrics berlini jugoszláv követ is. Délben 1 órakor Ribbentrop külügyminiszter villásreggeli látta vendégül dahlemi magánvillájában a jugoszláv külügyminisztert és kíséretét. Valamennyi német lap részletesen foglalkozik Markovics külügyminiszter berlini látogatásának fontosságával. A berlini lapok hőszeasan közlik a kedd esti estében elhangzott pohárköszöntőket.

Belgrádi jelentés szerint a jugoszláv lapok is nagy fontosságot tulajdonítanak a külügyminiszter berlini látogatásának. A Politika című belgrádi lap hangoztatja, hogy a megbeszélések csak tájékozódó és baráti jellegűek. Céljuk a béke megerősítése és a dunai helyzet megszilárdítása. A Novosti című lap szerint az utóbbi időben Jugoszlávia és Olaszország viszonyáról riászó hírek kerültek szárnyra. Ezek azonban még csak cáfolatra sem érdemesek.

Öfelsége szavai az első bucarestii francia nagykövethoz

Thierry nagykövet megbízó levelének bemutatásakor II. Carol király kijelentette, hogy az adott szónál is nagyobb kezeség a Franciaország iránti szeretet

Bucurestiből jelentik: Thierry francia nagykövet Öfelsége II. Carol királynál tett bemutatkozó látogatásán az uralkodó a következő beszédet intézte hozzá:

— Nagy örömmel veszem át Öntől megbízó iratait, amelyek alapján mellém rendelték Önt, mint Franciaország romániai nagykövét. Boldog vagyok, hogy a francia követséget nagykövetségévé léptették elő, mert ez azt jelenti, hogy országom megszerezte a civilizált országok részéről a megbecsülést és az elismerést. Franciaországnak ez a gesztusa, amely éppen akkor vált nyilvánvalóvá, amikor Románia első uralkodójának századik születésnapját ünneplik, mélyen meghatott, mert egyetlen román sem felejtette el III. Napoleon császárnak azt a szerepét, amellyel az európai udvarokban, elismertette a független és szuverén Romániát. Miként Ön is megállapíthatta,

Románia elhatározott szándéka a béke fenntartásának és az ország függetlenségének és tekintélyének biztosítását célzó politikát folytatni.

Ezért van az, hogy országunk minden baráti megnyilvánulást a legnagyobb örömmel fogad és ez a baráti érzés észlelhető volt az Ön beszédében is. A kulturális és gazdasági egyezmények, amelyek országaink között fennállnak, tanubizonyosságát adják annak a barátságának, amely annyi év óta fűzi hazánkat egymáshoz. Meg kell, hogy köszönjem nagykövet urnak szívélyes szavait és nagybecsülésének adok kifejezést az Ön személye iránt azért a fontos küldetésért, amelynek végrehajtását Önre bízták. Ön már ismer bennünket és tudja azt is, hogy a szeretet, amelyet Franciaország iránt érzünk, sokkal nagyobb kezeség, mint az adott szó és biztosíthatom a magam és kormányom részéről a legteljesebb támogatásunkról. Még egyszer köszönöm jókívánságait és kérem, fogadja részemről is ugyanezeket a jókívánságokat Franciaország számára és azt kívánom, hogy együttműködésünk a legbőkeőbb szellemben történjen.

Csütörtökön megkezdí Gafencu párisi tárgyalásait

Meleg rokonszenvvel ír az angol sajtó a külügyminiszterről. „Gafencu tudja, hogy aki jó munkát akar, azt maga végzi el“.

Londonból jelentik: Grigore Gafencu román külügyminiszter szerda reggel újabb megbeszélést folytatott Halifax lorddal. Ezzel Gafencu londoni tanácskozásai befejezést nyertek s ebből az alkalomból a következő szövegű hivatalos közleményt adták ki: „Románia külügyminiszterének londoni látogatása kitünő alkalom volt arra, hogy Grigore Gafencu és az angol miniszterelnök, valamint a külügyminiszter között megbeszéléseket folytassanak. A tanácskozások alatt mindkét részről a legnagyobb őszinteség és szívélyesség nyilvánult meg és ez a tény alkalmat szolgáltatott annak a teljes egyöntetűségnek a kifejezésére, amely a két ország folyó ügyeiben mutatkozik“.

GAFENCU ELUTAZÁSA LONDONBÓL

Gafencu külügyminiszter szerdán délután 16 óra 30 perckor elutazott Londonból Párisba. A külügyminiszter búcsúztatására a Victoria pályaudvaron Halifax lord angol külügyminiszter, Corbin londoni francia követ, Rüdsi Arras török követ és Simopoulos görög követ jelentek meg. Gafencu elutazása előtt a Press Association munkatársa előtt a következőket mondotta:

— Angliai látogatásom kielégítő volt. Boldogá tett az a szívélyes fogadtatás, amelyben részesítettek.

TELJES MEGERTÉS A ROMÁN PROBLÉMAKKAL SZEMBEN

Az angol sajtó lelkes cikkekből foglalkozik Gafencu személyével. A Daily Herald azt írja, hogy Gafencu az a külügyminiszter, aki tudja, hogyha egy munkát jól akar elvégezni, akkor azt személyesen kell elintéznie. A Daily Telegraph rendkívül fontosnak tartja Gafencu londoni jelenlétét és megállapítja azt is, hogy

a felelős brit tényezők tökéletes megértést tanúsítanak a román problémákkal szemben.

A BALKÁNI HELYZET KULCSA: ROMÁNIA

A Daily Mail vezércikkében elismeri, hogy a Balkán helyzet kulcsát Románia képezi és ez az ország egyik legfontosabb tényezője a béke fenntartásának. Az Anglia által adott biztosíték is jellemzi azt a fontos szerepet, amelyet Románia Európában játszik. A Daily Express Gafencu szerepét úgy tekinti, mint igen fontos résztvevőt a nagy európai fővárosokban folyó diplo-

máciai tárgyalásoknak. A News Chronicle Gafencuról azt írja, hogy személye kitünő benyomást keltett és látogatása rendkívül hasznos. Valamennyi lap megállapítja, hogy a Gafencu által lefolytatott tanácskozások a legbarátságosabb légkörben történtek.

PÁRISBAN ROMÁNIA ÉS SZOMSZÉDAI VISZONYÁRÓL FOGNAK TÁRGYALNI

Gafencu külügyminiszter párisi látogatása alkalmából azt írja a Jour, hogy ez alkalommal nem a francia—román kapcsolatok ügyét tárgyalják meg, mert Páris és Bucaresti viszonyában semmi tisztázásra váró kérdés nincs. Elsősorban

Románia szomszédaival, így Magyarország, Jugoszláviával, Bulgáriával, a Szovjet-tel és Lengyelországgal fennálló viszonyt fogják megvitatni.

A francia diplomácia azon fáradozik, hogy Románia és szomszédai között új kapcsolatokat hozzon létre. Megállapítja a lap, hogy Románia és a kelet-európai államok között a viszony felülvizsgálásra szorul.

A magyar parlament két háza együttes ülést tartott a zsidó törvény tárgyában

Albizottságokat híldiek ki az egyeztetés végeit.

Budapestről jelentik: A magyar képviselőház és felsőház a zsidójavaslat ügyében felmerült elmentétek kiegyenlítése céljából délelőtt együttes ülést tartott. Az ülésen a két ház mintegy háromszáz tagja jelent meg, miután úgy az egyik, mint a másik bizottság 150 tagból áll. Jelen volt az ülésen Teleki Pál gróf miniszterelnök, Keresztes-Fischer belügyminiszter, Tasnády Nagy András igazságügyminiszter és Antal István államtitkár. Töreky Géza nyitotta meg az együttes ülést, majd Makay János a képviselőház és Behtlen Pál gróf a felsőház álláspontját ismertette. Utána Ivády Béla, Glattfelder Gyula és még többen szólaltak fel.

Szünet után ismét többen szólaltak fel és végül Tasnády Nagy András igazságügyminiszter

emelkedett szólásra. Hangoztatta, hogy a két bizottság azért jött össze, hogy a megegyezést keresse a két ház álláspontja között. Már pedig ilyen megegyezést létrehozni egy olyan bizottságban, amelyben több, mint 300 tag foglal helyet, úgyszólván teljesen lehetetlen. Ezért gyakorlati módot kell keresni ennek elősegítésére és ezért javasolta, hogy a tárgyalás megszakisításával úgy a képviselőház, mint a felsőház bizottságai egy 10—10 tagból álló albizottságot küldjenek ki és ez az albizottság tegyen javaslatot a végleges megegyezésről. Az összegegyeztető bizottság az igazságügyminiszter javaslatát elfogadta és megválasztotta az albizottságokat, amelyek délután 5 órakor ültek össze újabb ülésre. A nagybizottság csütörtökön tartja meg újabb ülést.

NEFELEJCS

a legrokonszenvesebb virágnak a neve. Nem is virág, csak virágocská. Szerény, igénytelen, apró, szelíden kikészült. Mégis igen népszerű a nefelejcs. Dalokat énekel róla a nép szája. Verseket írnak róla a költők. A nefelejcs a szerelmesek legkedvesebb virága és pedig nemcsak azért, mert a hűséget jelképezi, hanem azért is, mert a nefelejcs által zenik egymásnak:

— Drágám, engem soha el ne felejt!

Emlékeztető a nefelejcs.

Kérdem azonban: miért csak szerelmi téren legyen ez a virág emlékeztető? Hiszen az élet magában véve ugys komisz, durva, kevés benne az eszményi, a poétikus. Eppen ezért kedves dolog volna, ha a nefelejcs az élet egyéb vonatkozásaiban is emlékeztetőnek használnók. Talán több eredményt is érünk el.

Ma például a hitelező azt írja adósának:

— Könyveim átvizsgálása során megállapítottam, hogy Ön vásárolt árukért még ezer lejel tartozik. Amennyiben ezt nyolc nap alatt nem fizeti meg, bepelelem és akkor fizetheti még a kamatot, az ügyvédet és a perköltséget is.

Az adós dühös lesz, amikor ezt olvassa, öszszegyűri a levelet, a földhöz csapja és dühösen ordít:

— Egyen meg a fene!

Egészen más volna azonban, ha a hitelező egyszerűen csak a számlát küldené, amelyhez nefelejcs mellékelne. Az adós erre így monologizálna:

— Igazán kedves és eredeti. No, elküldöm neki az ezer lejt.

Az adóhivatal elküldi a polgár lakására a a végrehajtót, aki így fenyegetőzik:

— Elárverezem valamennyi butorát és egyébét, ha nem fizeti ki azt a háromezer lejt adót, amellyel még lóg! Most pedig lefogalom lakásának berendezését. A foglalás külön háromszáz.

Sokkal többet érne, ha a pénzügyigazgatóság az adóalanyok lakására csinos fruskákat küldene, akik mosolyogva tennék le az asztalra a hátralékot feltüntető cédulát és arra néhány szál nefelejcs helyeznének. Mentől nagyobb adóhátraléka van valakinek, annál több nefelejcs kapna. Ez a figyelmű figyelemzetés, hogy nefelejcsünk el adót fizetni, ha és a polgár jókedvűen sietne bevenni az állampénztárba az adót.

De, mondom, az élet más vonatkozásaiban is használható volna a nefelejcs. Ime, néhány példa.

A tanító a tanuló rossz bizonyítványához nefelejcs mellékel. Ez üzenet az apának: ne felejtse el csemetéjét elpáholni.

Este a konyha asztalára üres cipőkenőcsdobozt

teszünk és rája nefelejcsét. Reggel a takarítónak tudja: nefelejtsen el pasztát hozni.

Reggel a feleség nefelejcsét csempész férje pénztárcájába. Mikor ez a sarki rikkancsnál újságot vesz, eszébe jut: nem szabad megfeledkezni az asszonykának megvásárolni azt a briliáns mell-tűt, amelyet tegnap együtt néztek a kirakatban.

A heti kimenőjére induló férj cigarettái között tiokban nefelejcsét kell dogni. Jelentése: férjemuram, ne felejtse haza indulni.

De a férj is használhatja a nefelejcsét figyelemzetésül. Például este lefekvés előtt gombot és nefelejcsét helyez a felesége éjjeli szekrényére. Jelentése: mókuskám, ne feledd el a gombot fölvarrni a kabátomra.

Vagy pedig fölrázza a férj papírra takaréktűzhelyet és bankjegyet és azt teszi oda a feleség toalettszalkájára egy száll nefelejccsel. Jelentése: tubicám, ne felejtse el a konyhapénnzel elszámolni.

Fizetik-e az angol biztosítók az elsüllyedt Páris-gőzös biztosítási összegét?

Politikai merénylet esetén a biztosító társulat nem fizet. Tíz év alatt rengeteg kárt kellett téríteni a francia hajóstársaságok javára

Nemzetközi biztosítási körökben óriási izgalmat fogadták a Páris hajó égésének híre, nemcsak a várható kárnál fogva, amely sokmillió lejt tehet ki, hanem arra a rejtélyes katasztrófasorozatára való tekintettel is, amely évek óta sújtja a francia kereskedelmi flottát s amely most a Páris esetében megint folytatódott. Tíz éven belül ugyanis negyedszer fordul elő, hogy francia hajón tűz üt ki és tűz pusztítja el az óriási értékű hajótestet és berendezését. Amíg angol, német és olasz hajókön ilyenféle nagyobbarányu baleset utóbbi években alig fordul elő, addig francia hajókön, francia kikötőkben harmadszor, sőt negyedszer fordul elő milliós tűzkár. A rejtélyes tüzesetek sorozata annyira meglepte az angol biztosítókat, hogy a legutolsó esetben csak hosszú vizsgálat után fizették ki a kárt. A Páris esete most betetőzi a sorozatot és most már valószínűleg végére fognak járni, mi a magyarázata a rejtélyes óriáshajó-tüzeknek?

A Páris-on pusztító tűz okának kivizsgálását nemcsak általános biztosítási szempontból, hanem a milliós kártévesztés esedékessé válása szempontjából is izgalommal várják. Ha valóban

A háziur a késedelmes lakó előszobájában kulcsjuka minden írás mellőzésével nefelejcs dug. Ez annyit jelent: ne felejtse el a rég esedék lakbérét kifizetni, mert különben elzárom ön elől lakást.

Évnyegyedkor lapok kiadóhivatalainak nem felejtik el a felszólítást küldeni, hanem mindenki nek nefelejcsét mellékelnek. A nyájas olvasó — még az is, akinek nincsen nyája — ebből ezt betűzi ki: ne felejtse el előfizetését megújítani, nehogy a lap küldésében fennakadás történjen.

Ahogy mondtam nincsen az életnek olyan formája, fordulata, amikor embertársainkat nefelejcs nem lehetne figyelemzetni. Ez a figyelemzetés finom, gyengéd, bájos és főleg ereményes.

Magam például ehhez a cikkhez nyomdánk dűrek korrekora számára szintén nefelejcsét mellékelek. Ezzel azt akarom neki mosolyogva mondani: drága mester, ne felejtse benne cikkemben a sajtóhibákat.

Kőró P

bizonyul az újságok első híradása, hogy merénylet történt, úgy egyáltalában nem közömbös, hogy merénylet milyen indokból történt? Ha valamilye elégedetlen alkalmazott bosszújáról van szó, úgy biztosító társaságok kárfizetési kötelezettsége kétségtelenül fennáll, ugyanúgy akkor is, ha valamilyen hanyagságról van szó. Más az eset azonban, ha egy kivülről követett el más indító okból, esetleg politikai okból merényletet, ebben az esetben kétséges lehet, hogy a biztosítók kötelesek-e fizetni.

A biztosításban a Lloyd aláírói és nagy francia társaságok vannak érdekelve. Az ugynevezett constructive total loss biztosítás esedékessége kétségtelenül bekövetkezett, miután a hajónak több mint háromnegyedrészre a tűz martalékká lett és a hajó azután elsüllyedt. Az ilyen nagy személyszállító óceánjáró biztosítási díjtétele körülbelül 20 körül van. Valószínűleg ekkora díjat fizetett a Páris tulajdonos-társasága is. A rakománykár is óriási lehet, miután a hajó zsufova volt értékes jelentős részben a newyorki világiállításra szán rakományal. A rakomány kára és a mentési költségek a tengeri biztosításoknál szokásos kárfelosztás fog bekövetkezni.

Aranytányér

Irta PAJZS ELEMÉR

1.

„Dobrik ur, ne kaparjon!”, „Dobrik ur, mozgás!”, „Dobrik ur, vigye odább dohányszagú új-ját!” Minek ezt tovább hallgatni? Nem okosabb, ha felhagy az iparral és lemegy vidékre? Van egy háza, valami kis földje is, mért turkáljon holtá napjág idegen fejeken?

Vadásznak, borbélylnek ne reszkessen a kezze!... Mokcsay urat például úgy megvágta, alig tudta elállítani a vérzést. Mások is elcsusztott már a kése, de ilyen kutyául még inaskorában se. Nagy, hosszú tapasszal ment Mokcsay ur a randevura, ha akarta azt is mondhatta a kis nőnek, hogy párba-jozott.

Isten valed, műhely!

Mikor az úgynök elhozta az írást, egyenesebbre poccent a dereka. Hát még amikor a vevővel parolázott!... Könyűnek, súlytalannak érezte magát, repülni tudott volna, mint a levegőbe fújt pity-pang. Ötvenöt vagy, Gyula, eleget hajlungtál, nyájaskodtál!

2.

Nagyokat aludt, hosszukat, finomakat. Fát aprított a konyhára, tisztogatta a baromfiólat, öntözgette a kiskertet. A szőlőhegy oldalában úgy virítottak a fehérfaul prészházak, mint a gomblyukban a virág. Akinek ennyi a komája, cimborája, az hamar kitanulja őket belülről is!

Ház a Nagy uccán, takarékönyv a sub-lófiókban, csuda az, ahogyan a módos polgár odahaza megsüvegelik!... Hanem azért mégse úgy esett ki, ahogy tudatlanságában kicirkalmazta. Az első hetekben még csak elvont valahogy: mászkált a réteken, horgászni járt a folyóra, de aztán megnyultak a napok. Reggeli után az ebédet leste, ebéd után a vacsorát, nem találta a helyét, no. Olyanformán izgeit-mozgott, mint akinek nyiratközös után haj maradt a gallérjában. Hasztalan nyitlak a violák, hasztalan csattogott a fülemile, se ebben, se abban nem tellet öröme.

— Gyere, Márka, megfésüllek!

Márka álmélkodva csapta össze a kezét, amikor a tükörben meglátta magát.

Dobrik remekelt. Jóformán mindennap új és új frizurát épített a nővére hajából.

— Bolond vagy, Gyula! Hagyjál már!... Azt hiszed, semmi más dolgom nincsen!

Van, aki pasziánszot rak, ha elunja magát, van aki a szivarja karikáit nézi.

3.

Lajos bácsi vidáman élt. Mikor meghalt, Dobrik felutazott az örökségért. Örökség? Bajosan lehet annak mondani, ami megmaradt utána, más szót kell rá kitalálni. Az utiköltség és a szálloda azért talán kitelik belőle. Legalább eszik egy szép adag csontost ecetesformával, odahaza ugyse jut hozzá az ilyesmizhez. „Se sovány ne legyen, se kövér, mondja meg, Józsi, hogy nekem lesz!”

Ha már odafönt van, megkeresi az utódot, jó cimborá, egyleti ismeretség, nem is lenne szép, ha elkerülne.

Ki csodálja, hogy rövidbebetek lélegzik, amikor az ismerős kilincsré ráteszi a kezét?

— Nézd csak, a Gyula!... Há te hogy kerülsz ide, Gyula?

Ha brummogó medve lett is vidéken, itt egy szeriben hegyesedik a bajza. Hozat is mingyárt az inással egy jó forró kávét a kávémérésből: „Két pasztránával, kisöcsém, de nehogy égetteket válassz!”

Várszegen nincsen pasztrána, de ezt nem mondja el, tiokban tartja, mintha a saját szegénye lenne. A fagason újságok, a tükrök alatt csillogó üvegek, szikrázó nikkelkupakok. Most lép be éppen a gőzmosóda kifutója és rakja ki a tiszta kendőket a fűleskosárból.

Dobrik nagyokat nyel, pedig a pasztránák emléket csak néhány morzsa idézi és a cukormaradékot is összekotorja már a kávécsésze aljáról.

— No, mi van, Feri? Hogy vagyunk, Feri?

— Nyüglődünk, vesződünk, barátom! Nem könnyű máma az iparoságnak!... Te vagy az okos!

— Lehet! — mondja és széles, nevető szájjal meséli a jódolgát. A szőlőhegyet és a violákat. A jó puha ágyat és a horgászást. Se nyitás, se zá-

rás. Egy belvárosi szalonnal se cserélne, ahol ha segéd szappanoz!

Esteledik. Az inas felsavarja a villanyt. Fénylenek a tükrök, csillognak az üvegek. Dobrik Várszegen gondol, az özevgyasszony nővére, ak most ludat tóml, udvart söpör.

— No, szervusz, Feri!

Beül a kávéházba, megrendeli a csonthúst.

— Se sovány ne legyen, se kövér. Mondja meg, Józsi, hogy nekem lesz!

4.

Másnap korán ébred. Amikor a közjegyzőné végzett, megnézi az óráját. A vonatja csak ebéd után indul.

— Jó napot, Dobrik ur! — köszönti a sarki gyümölcsös.

Mancika is rámosolyog a tisztítóintézet filé-függönye mögül.

— Megint itt vagyok, cimborá, nem dobsz ki? — állít be a műhelybe.

Az inas haját söpör, a főnök és a segéd botrotválnak.

Dobrik leül a kis kerek székre, forgatja a színházi képeslapot, de a szeme nem a képeken van. A fagason egy facér köpeny lóg, azt nézi, a köpenyt. Egyszerű köpeny, nincsen különös szabása, kis ülletben, áruházbán, mindenhol készen kapni az ültet.

Ebéd után megint ott van a műhelyben.

— Csak egy percre!... — mondja vörösen.

— Jó, hogy jössz! — örvendezik a cimborá.

— Ha nincs jobb dolgod, itt maradhatsz egy óra hosszát. Nekem át kéne ugrani ide a sarki kávéházba, egy illető mindenáron be akar mutatni valamit özevgyet!

Persze, hogy ottmarad. Este is indul a vonat. Másnap is.

Leül a kis kerek székre, amelyik a fogással szemben van, rázza a térdét, hallgatja a kanarít és farkasszemet néz a köpennyel. Aztán a karja egyszerre csak elindul a forras felé. Fogdossa a köpenyt, tapogatja a szövetét.

A segéd megéhezett, kimegy, mondja, vesz valamit a hentesnél.

A meggyilkolt orosz cári család hamvai ládába beraktározva végig vándorolták a világot és most Franciaországban pihennek ismeretlen helyen

Még haló poraikban sem tudták Miklós cár szerencsétlen családja megnyugodni, ahogyan a generális most között emlékirataiból kiderül 1918. telén, mint a francia kormány megkezdte, Szibériában tartózkodott. Ekkor történt, hogy egy évvel ezelőtt, hogy Jekaterinburgban a cári családját megölték, majd benzinnel leterestették őket. Még a csontjaik sem maradtak meg. Így keletkeztek azután misztikus lelkék, suttogó szöbészdek az egyszerű nép körében, hogy a cár tulajdonképpen nem is halt meg, hanem valahova ismeretlen helyre bujdosott, várva események változását. Tény, hogy az oroszok sokáig vonakodtak a cár és családja lelkiért az engesztelő misét elmondani, mert a trágis elpusztulásuk nem nyert hivatalos beigazozást, sőt megtörtént egy balkáni templomban az, hogy imát mondtak a cári család egészségéért, már úgyszólván blaszfémia.

Janin generális emlékirataiban világosságot az egész tragédiára és elmondja elejétől végig, hogy mi történt azzal a ládával, amelyben hiveik a cári család földi maradványait elraktározták. A leemelt láda Jekaterinburg egy házában volt elrejtve. A vörösök azonban már nagyon szorgatták a várost, így a fehér tiszték csakhamar szavonultak és magukkal vitték a relikviát. A szavonulás azonban igen rendezetlen körülmények között ment végbe, senki sem tudta a fehér tiszték között, hogy élve menekül-e, így átadták a lát a vezírnak japán megbízottjának, aki külön-maital Wladivosztocka utazott. Mind messzebb mentek a kisereties poggyászt, azonban a távoli vidéken is előnyomultak már a vörösök. A japánok tehát az egyik kikötőben tartózkodó angol titka-parancsnokhoz fordultak, aki azonban ridegen kijelentette, hogy a flottának egyéb dolga van, ezért elégetett hullákat szállítani.

Most kezdődött azután Janin szerepe. Midőn hozzá fordultak, a francia kormány előzékeny epveleje kegyeletteljes ígérettel átvette a ládát, s valóban magával vitte hajóján, midőn hazazavolt Franciaországba. De ott kezdődtek csak azazában a nehézségek. Janin először a kormánynál jelentkezett megdöbbenő poggyászával. A kormány kijelentette, hogy ez magánügy, hivatalosan semmit sem akart tudni róla, hogy Franciaországba

érkeztek a meggyilkolt cári család hamvai. Végül is sok tanácskozás és tésélődés után annyit mégis megengedtek, hogy a sorsdűzött láda a külügyi hivatal pincéjében kapjon ideiglenes menedéket. Janin most Nikolajevics nagyherceghez sietett. Ez lelkenyél megrendülve, hangosan zokogva vette a történetet tudomásul, de később ő sem akart semmit sem tudni a ládáról. Mit kezdjek vele? Hagyjatok békét azokkal a szerencsétlenekkel, — mondotta kezeit tördelve. Később aztán még egyszer összeült az egész családi tanács és azt a kibúvót találta, hogy ezek a hamvak nem a Romanov család, hanem az orosz nép kegyeletes örökségét képezik, így nem tehetnek semmit.

Szerencsétlen Janin ott állt az egész világon végighányódott ládával, amely nem kellett sem a

kormányának, sem a Romanov-családnak, sem az orosz népnek, amely éppen akkor élte a szovjet-átalakulás legvirharsabb napjait. Végül is mit tehetett, saját kriptájában adott ideiglenes szállást a cári hamvaknak. Egyszer aztán jelentkezett nála Girs, a forradalom előtti párisi nagykövetség rangidős tanácsosa. Kérte a hamvakat és Janin boldogan szolgáltatta ki azokat, örvendezve, hogy végre megszabadult ettől a rettenetes gondtól. A ládát kocsin elvitték, de hogy hová, ez máig sem derült ki. Girs minden erre vonatkozó kérdésre makacsul megtagadta a felvilágosítást. Egyszer Cirill nagyherceg is érdeklődött nála, de az öreg tanácsos csak azt válaszolta neki, hogy most nem időszerű ezzel a kérdéssel foglalkozni.

Minden további faggatásokra is csak azt mondta a makacs Girs, hogy a cári család hamvai a legjobb helyen vannak az orosz nép számára megőrizve. Az idő azonban mulik és nemsokára majd sirba tűnik az a néhány aggyastyán is, akik egybedől őrzik a titkot. Akkor majd legendás semmibe foszlanak a cári család porai is. A világ legnagyobb urai voltak és még annyi pihenő hellyel sem rendelkezhettek valahol egy temetőben, mint a legnyomorultabb koldus.

(Flanour.)

Kétmillió lei egy mosolyért. amely — nincs

Az egyik angol város törvényseke ezeröttszáz font kártérítést ítelt meg egy huszonhat éves leánynak az elveszett mosolyáért. Ezeröttszáz font az körülbelül két millió lei és ez a gyönyörű összeg jár egy mosolyért, amely — nincs. A világ teremésével egyidős szerelmelános elfajulásai azt igazolják, hogy nem két milliókat, de krózi vagonokat, aranyhegyeket, gyémantpalotákat ígértek és adtak már a romantikus lovagok szerelmes hősei egy nő mosolyáért, egy tényleges, csillogó, kacagó, rabul ejtő asszonyi mosolyért. De ezeröttszáz fontot egy nem létező mosolyért, ezen sirni lehet! Sirni lehet, hogy ilyesvalami egy magunkfajta rendes, szegény emberrel nem eshetik meg, hanem pont egy különben sem mosolygós természetű angol kisasszonyt, Scott Erzsébetet, választotta ki a sors erre a „szerencsétlenségre“. Ugy esett a baleset, hogy a szobanforgó albion leányzó gépkocsiszerencsétlenség alkalmával súlyos sérüléseket szenvedett, amelyek részben megbénították és álarcszerű merevségre kényszerítették az arcát. A gavallér ítélet indoklása leszögezte, hogy a panaszos hölgy azelőtt nagyon csinos leány lehetett, az autógázolás folytán azonban szoborszerűen szenttelen arckifejezése csökkentte férjhezmenési esélyeit és ezért ítélte meg a vagyont reprezentáló fájdalomdíjat.

Hát nem sirni való ez? A mai izgalmas világban az öreg európai kontinensen kevés ember él, akinek még kedve és oka volna mosolyogni, millióknak az arcáról régen elköltözött a gondtalan jókedv mosolya, de ki fizet ezért? Hamarosan kimerülnek a világ aranytartalékai, ha ócska bolygónk minden szomorú halandója ezeröttszáz fontot kapna a gondok utvesztőjében el-

kallódott mosolyáért. A szivből jövő, őszinte mosoly, a vidámság napsugaras kacaja manap már annyira ritka, hogy voltaképpen annak kellene ezeröttszáz fontot adni, aki még nevetni tud, de nem annak, aki már nem tud. Az angol hölgy tehát mindenképpen jól járt a bőkezű bírói szentenciával, mert ha ő maga nem is lesz már csudaszép, az autó alól eleve nem megszabadulva azonban igen csinos vagonhoz jutott és szerény véleményem szerint férjhezmenési esélyei sem szenvedtek túlságos szépséghibát, mert egy ezeröttszáz fontról szóló takarékbetét könyv a leventű illatu kelengyeszekrényben, kétségtelenül hatásosabb vonzóerő sok völégényre nézve az elbűvölő mosolytól, mint — egyetlen hozomány-nál. És ha a szegény asszony nem is tud már ezen túl mosolygni, férje előveszi majd a kis betétkönyvet, megsimogatja tekintetével a jókora összeget, aztán ránéz a feleségére és bizonyos, hogy kettőjük helyett nagyon jóízűen fog mosolyogni.

És ennek a visszájára állított helyzetnek oka megint csak az automobil. Azért mondom, hogy megint, mert éppen most hallottam, egy nagyon találó mondást. Az egyik népszerű vicc-lap szerint azt kérdezte valaki a hetvenöt éves Samu bácsitól, mi volt életében a titka annak, hogy zavartalan egészségben ilyen magas kort ért el? Az öregur így válaszolt:

— Az első ötven évig nem voltak autók, az utóbbi huszonöt év alatt pedig nem mentem az utcára.

Samu bácsinak igaza van és én ezeröttszáz fontért mégis szívesen odaadnám a mosolyomat, de ki kíváncsi rá? (Gogo)

Dobrik a fogas elé áll.
— Segíts gyerek! — szól száraz torokkal és a következő pillanatban már rajta is van a köpeny. Járkál a köpenyben fel-alá, beül a borbély-székre, kiáll az ajtó elé. Megtapogatja a szivar-szebbe dugott ollót, kifestűt és elveti magát, mint aki a napba néz.

Vendég lép be az üzletbe.
— Borotválás! — mondja.

Dobrik gyámoltalanul, ügyefogyottan néz rá, hol marad ez a segéd. Aztán hirtelen mozdulattal megfordítja a széket a borpálmát.

Pattog a tiszta kendő, ahogy ráz egyet rajta, már ott fehérlik a vendég mellén, az ecset kis seprője veri a habot a szappantartóban, már motoz is vele a vendég állán. Perceg a kés, ahogy szedi le a szakállat. Melegvíz, szivacs, puder, legyen más-kor is szerencsénk!

A segéd visszajön, később Józsi is.
Egy borotválás! — mondja Dobrik és tenyérre teszi a nikkéleket.

Józsi szeme fényes, biztosan mesélni akar az özvegyről, de Dobrik hebeg valamit: „szervusz, sietek“ és már kint is van az uccán. Levegőt, levegőt!

Járkál a magas, füstös házak között. Egy nyomtatott cédula előtt megáll. „Üzleti helyiség kiadó!“ — ez áll a cédulán. A szája is mozog, ahogy elismétli a szöveget.

Most már tisztán lát mindent, olyan tisztán, akárcsak a becsús az élébe tett zálogtárgyat.

Beül egy kávéházba. Szép nők sétálnak el az ablak előtt, de jóformán észre se veszi őket. Az ucca másik felén borbélyműhely áll. A tányért nézi, a szép, sárga aranytányért. Ez az ő napja. Világit és melegít.

— Tintát, papírt! — mondja izgatottan az újságosgyerekeknek.

A tollszár belebukik a tintatartóba. Dobrik körlevelet fogalmaz, amelyben újonnan megnyitandó üzletét a n. é. közönség szives pártfogásába ajánlja. Előzékeny kiszolgálás, olcsó bérletrendszer.

A violák és kövér ludak maradjanak. Márikának,

Az idei szezon leggrandiózusabb filmsikere!

A bucarestii Capitol-mozgó húsvéti szenzációja! A francia filmgyártás büszkesége, 100 legnagyobb sztárral

Sanghai dráma

Részletek az 1938-as japán bombázásról, G. W. Pabst rendezésében. Főszerepben:

Inkijinoff, Louis Jouivet

A legérdekesebb és legtökéletesebb keleti tárgyú filmremek, amely az igazi valóságban tárja elénk Kínát, az Ó titokzatos misztikumával

PREMIER csütörtökön a SCALABAN

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy a IV. ker. Dragalina-tér 7. a. (a Józsefvárosi piacon)

uj fiókot nyitottunk

és háztalalkítás miatt belvárosi fiókunkat május hó 1-én I., Mercy-u. 9. szám alá helyezük át. Kériük, hogy ruhatisztítás és festés rendezéseket ezen fiókokban átadni sziveskedjenek.

MÜLLER PÉTER festőde

A volt albán királyné magyar titkárnője a tiranai menekülés drámai jeleneteiről

Érdekes képek az albán életből

Budapestről jelentik: Most érkezett Budapestre Larisszából az albán események első hiteles szemtanúja, Geraldine volt királyné magyar titkárnője. A vékony, kreol, nagyon fiatal grófkisasszony nyár óta volt lent a királyi párnán.

— Gyönyörű volt a nyár a tengerparton, Durazzo mellett — meséli. — Nem is a tengerparton laktunk, hanem

bent a tengerben, cölöpökre épített bungalókban.

Egész nap fürdőruhában mindannyian. Geraldine királyné remek uszó, naponta mélyen kiuszott a tengerbe...

— Sokat volt vele együtt?

— Leginkább egyedül szeretett lenni a király a királynéval — mondja a grófnő. — Később, Tiranában más volt az élet. Nagyon szép volt a tiranai palota, teljesen modernül berendezve, csak a márványterem volt keleties. A királyné itt már nagyon el volt foglalva, délelőtt albanul tanult, kitűnő eredménnyel. Én a magam részéről bizony csak annyit tudok, hogy: und nutz marvessh! — nem értem! És ezt: Falamineris! Köszönöm.

— Érintkeztek az odavaló előkelőségekkel?

— A diplomata-feleségekkel természetesen. Azonkívül a hegyekből a törzsek vezetői ünnepek alkalmával lejöttek, színpompás nemzeti viseleteikben. Viszont kár lenne őket operettfiguráknak képzelni. Mert

urak, a szó ősi értelmében tetőtől talpig

és a mai generáció már többnyire külföldön is nevelődött. A nőkkel bajosabb érintkezni, mert nem igen tudnak nyelveket. Még csak nemrég vetették le a fátalt. Aztán tudja egy-e, hogy feloszlatták a háremeket?

— Tudom, de hogyan?

— Egyszerűen

mindenkinek el kellett bocsátani az időrendben első feleségen kívül a többieket.

— És mi lett ezzel a rengeteg nővel?

— Bizony nem tudom. Geraldine királyné a szőnyegszövő ipar fellendítésével akarta őket foglalkoztatni. Gyönyörű szőnyegeket tudnak

szőni, egészen más mintájukat, mint bárhol a világon!

— Hogy fogadta a királyné a hírt, hogy el kell hagynia a trónt?

— Nem tudom. Az ilyesmit közelről sohse tudja az ember. Ezt majd megírja az, aki száz év múlva történelmi darabot csinál a témából. Mi csak azt tudjuk, hogy

éjjel felkötőkör csomagolni kellett, gyorsan, gyorsan, hogy napfelkelte előtt menekülhessünk.

Én csomagoltam a gyerekhalmot. Az az édes kicsi fiu negyvennyolcórás volt akkor, — meg se mukkant. Aludt. A királynét felöltöztettük.

— Hogyan? Vajjon mit visel egy királyné, ha menekül.

— A haját lekötöttük fátyollal. A király bundáját adtuk rá, mert az melegebb volt az övéinél. Aztán két matracot fektettünk a királyné autójába és megpróbáltuk félig-meddig kényelmesen elhelyezni. Őt csak az izgatta, hogy kislát másikat autón kellett vinni. Aztán jött az ut. Hegyen-völgyön át.

Az egyik teherautó, amin többek között az én holmim is rajta volt, el is tünt.

Valószínűleg szakadéka esett. A görög határon olvadt a hó a hegyekben. Az autók csak bukda-csolva tudtak haladni. Florinában meg kellett állni, hogy a királyné táplálja kislát.

— Hát maga táplálja?

— Igen. Gyönyörű gyerekek! Szőke, kék szemű, három kiló 30 deka volt, mikor született és 50 centi.

— Florinában — folyik tovább az elbeszélés —

csak sajtot és kenyert tudtunk szerezni,

azon élt két napig Geraldine királyné. Végre a nőrsz, meg én, ott a hotelszoba kályháján süttöttünk egy szelet hust. Istenem, az a hotelszoba! A kályhacsővel a falon. A rozoga rézágyaival. A királyné csak mosolygott és vigasztalta az urat.

A sógornői (mind a hat) sirtak és vigasztalták. Persze, ha Geraldine egy percre egyedül maradt, Geraldine is sirt, siratta hazáját, amelyet éppen úgy szeretett, mint a sajátját. F. A.

Párisi színház

Párisba érkezésemkor első kérdésem volt, érdemes a színház-klubban megnéni? Az egyhangú válasz, amelyet minden oldalról kaptam, arra utalt, hogy, ha semmi egyébbet, de Cyrano de Bergeracot a Comédie Française-ben, ne mulasszam el. Bevallom, ez valamennyire meglepett. Nem minthet nem adoznék bámulattal Rostand tehetségének, a utóvégre negyvenkét esztendő darab, mint párisi ujdonság...

Nem vagyok makacs természetű, engedtem rábeszélésnek. Annakidején láttam a darabot, o vastam is, így meglehetősen emlékeztem rá. Ellenben utólag bevallom, hogy teljesen helytelen képőriztem róla magamban. Azonban csak azt kívánom leszögezni, hogy vannak művek, melyek hasonlatosak egynemely virághoz és gyümölcshöz: veszítik illatukat és zamatukat, ahogy idegen talába ültetik át őket. Ezek közé tartozik Cyrano is. Lehetetlen más nyelvbe átvinni azt a rohanó szőrgörgeteget, mely a hősnék éppugy lényege, mint hogy patak csillogó, szikrázó frissesége. Ezt, mi amazit lehet ugyan utánozni, de ahogy megízleljük, rájövünk a különbségre. Cyrano francia léle jobban mondva szigorúan délfancia. Nála a szenvedés, több annál, maga a lényeg. A szerelem megvallása nála ugyszólván beteljesülés; hiszen hogy inkább lemondana róla, mintsem némán évezze. Ez ugyanaz a vonás lelki alkátában, mel arra készíti, hogy a teli erszényt gavallérosalölke oda a ripacs markába, mert ez a mozdulateljesebb kielégülést jelent számára, mint hogy a nak tartalmát egy hónapra át gyomrára költse. É ez az, amit André Brunot, a kövérkés, humoros külsejű színész, akinek orra nyilegyenesen mered elkerék arcából, oly mesterialen fejez ki. Nem mondot előzőleg másképp képzelm el Cyranót, hosszúnak soványnak, éles madárral. Első pillanatban idegenkedve néztem rá. De ahogy elkezdett beszélni engem is megejtett a varázs, mely egész Párist hónapok óta lenyűgözi. Stilizáltan, szinte eltulozva fogta fel a szerepet, magyarul mondva, erősen "affektált", legalábbis az én számomra így hatol a Comédie Française játékmódora, de belátom hogy ezt az akaratval valószínűtlen, elejétől végéig villogó kardpengések lobozásaéhoz hasonló tűzijátékból megalkotott remekművet nem is lehet másképp megjátszani. Roxane is színész, éppugy, mint ahogy Cyrano ripacs. Önmaguknak játszanak mindketten, beleélve magukat szerepükbe, a maguk módján boldogtalanságukban is boldogan. Szegény Cristian, az nem színész. Épp ezért rosszul is játssza szerepét. Ha Roxane nem volna oly nagyon elfoglalva sajátjával, ezt rögtön észre is venné. Dehát szerencsére, idejében meghal.

A Comédie rendezése tökéletes. Olyan ütemben megy a darab, hogy szinte szédületes. Kiállítás gyönyörű. Minden legkisebb szerep tökéletesen betöltve. Még szép nőt is tudnak találni Roxane megszemélyesítésére, Lise Delamare a neve, ami párisi színháznál nem kis szó. Redszerint meglepően kevésbé bájosak, bár kitűnően játszanak. Természetesen Brunot viszi a darabot. Az erkély és haláljelenetben megkapó, a többiben bravuroz mutatványt végez a villámlo ész és ötlet felülkerekedését a test nehezékesdi törvényei fölött. Csodálatos színész.

Látam aztán egy másik darabot a Bouffes-Parisiens nevű színházban. Jean Cocteau írta. Dráma a javából, görög mintára átszőve a legkülönbözőbb szerelmi problémákkal: az anya tulzott szerellete fia iránt, mely már szinte a szerelemmel határos, sógorné szerelme sógora iránt, egyoldaluan, bár kevésbé öntudatlanul, szintén elnyomva. Fiu és apa szerelme együgyűen azó rá iránt.

A fiu jellemét a két szülő összeadása adja ki. Szenvedélyes és életet nem ismerő gyermek, aki anyja kizárólagos imádatából átmenet nélkül esik bele a szerelembe. Érthető kétségbeesése, amikor azt hiszi, hogy szerelmében csalódott. Az apa t. i. azt követeli a lánytól, hogy hazug mesével távolítsa el magától a fiát, különben leleplezi előtte a valóságot. Az anya, aki félig megőrült a féltékenységtől, amikor arról volt szó, hogy Michel, a fiu, elvegye a lányt, inkább vállalja gyermeke szenvedését, mint hogy szeretettét megossza másval, de Leonie a nagynéni, megelégette az érzelmei kusza állapotát: tiszta légtört akar teremteni. Rokonleket érez Madeleine-ben és ráveszi sógorát, világosítsa fel fiát, hogy a lány őt szereli. Ivonne, az anya, ezt nem bírja el és megöli magát. Nem is tehet egyebet, nem bírná el önmaga előtt is tagadott szerelme féltékenységi kinjait. Családjá bizonyos megkönynyebüll fájdalommal siratja el. Nővére, aki megakadályozhatta volna halálát, néhány találó szóban ad kifejezést mindnyájuk érzelmeinek, hogy jobb volt így. Igaz, hogy ilyen módon a sógor is szabad lesz, dehát lehet önzetlenül is gyilkolni. A közőnség mindenesetre happy end-hangulatban távozott. Gyönyörűen van megcsinálva az anya és fiu közötti érzelmi viszony keresztmetszete, olyan finoman és emberien, hogy bár lehetetlen észre nem venni a természetellenességét, mégsem bántó.

Bethlen Margit.

Hétezer leit fizetnek a gyárak a cukorrépa vagonjáért

Bucurestiből jelentik: A nemzetgazdasági minisztérium hozzájárult a cukorrépatermelők és cukorgyárosok 1939—40-re megkötött egyezményéhez. Minden vagon repáért 7000 leit fizetnek a termelőknek, a gyárosokat pedig kötelezték, hogy 25—28 kilogram cukorrépaagot osz-

szanak szét hektáronként a gazdálkodók között. Ebben az évben 47.700 hektárnyi területet vetnek be cukorrépával. Ezenkívül a gyárosok nagyobb mennyiségű mellászt bocsátanak a termelők rendelkezésére, amellyel a termőföldet trágyazzák.

Megkezdődött a Lloydtársulat vagyonának átvétele

Szerda délután megkezdődött a feloszlatott Lloyd-társulat vagyonának a temesvári kereskedelmi és iparkamara részére való átvétele. Az átadás körülményeinek bírói úton történt megállapítása után Fratila Jon kamarai főtítkárnak tegnap délután megjelent Arzonovici Zoltán dr.

titkár és Drinca Aurel főtisztviselő kíséretében a Lloyd-társulat hivatali helyiségében, ahol Dobosan Jon dr., Grofsoareanu Cornel dr. és Istfan Petru dr. felszámoló, Brebenariu Vasile és Lázár Liviusz társulati igazgatók és Lamparter István titkár jelenlétében a részletes leltár alapján kezdetét vette az átvétel formai ténye. Négy csoportban történik majd az összes leltári tárgyak, vagyonrészletek, aktívák és passzívák pontos átvétele, ami talán ma már befejezést is nyer. A társulat szerződéses alkalmazottai a törvényben biztosított jogaik keretében helyükön maradnak.

DÉLI HÍRLAP
automata telefonszáma: 28-10.

A ROMÁN SAJTÓ TŰKRE

Seisanu írja az Universulban:

Tévedés lenne azt hinni, hogy a fegyvernevek tökéletessége és a hadianyagok növekvő jelentősége csökkentené az emberanyag létszámát. A világháború idején minden téren mutatkozott a számbeli tényező fontossága. A nyugati fronton a német hadsereg nyomása erőteljesebb volt, míg a francia hadsereg vesztesége sokkal jelentősebb volt, mivel Nagybritannia mindössze egy expedíciós hadtestet küldhetett a tüzvonalba. Mivel Angliában éppen úgy, mint ma, a világháború előtt sem létezett kötelező katonai szolgálat, a reguláris és területiális hadsereg kötelezőbe lépők száma a mozgósítás idején, a lakosság számával arányban, igen jelentéktelen volt. Csak 1915. végén rendelkezett a nyugati fronton körülbelül 400 ezer katonával.

Az Egyesült Államok beavatkozásának a valóságban politikai és erkölcsi vonatkozásban nagy hordereje volt, annál kevésbé katonai szempontból. Mint Angliában, ugy Amerikában sem létezett béke idején rendes hadsereg. Eppen ezért volt szükség bizonyos előkészítési időszakra, amelynek eltelte után Franciaországba küldhettek a csapatokat. Az angol-szász népek talán földrajzi helyzetüknél, vagy pedig szabadságszeretetüknél fogva, mindenkor ellenállást fejtettek ki a kötelező katonai szolgálattal, valamint a béke idején történő kiképzéssel. A világháború azonban bebizonyította ennek a rendszernek a gyengeségét.

A világháború idején — írja Réquin francia tábornok — a kötelező katonai szolgálat rendszerét és nagy létszámú hadsereg létesítését kifogásoló kormányok is kénytelenek voltak előbb vagy utóbb hatalmas létszámú hadsereget szervezni. Anglia megtette ezt, mert a körülmények kényszerítették rá, Amerika pedig a háborúba való beavatkozásakor, hogy elegendő legyen a nagy háború követelményeinek. Érthető tehát az a mozgalom, amelyet az angol sajtó a kötelező katonai szolgálat bevezetése érdekében kifejt. Még azok sem zárkoznak el a tartalékok kiképzéséről, akik a rövid támadó és hivatásos katonasággal megvívandó háború hívei. Seekt német tábornok a háború befejezése után 200 ezer jól kiképzett és kizárólag támadó szellemű kioktatott hadsereg felállításának elvét hirdette. Ennek a hadseregnek Seekt tábornok elgondolása szerint az lett volna a feladata, hogy mindig az ütközet első fázisában döntő jelentőséggel bíró győzelmet vívjon ki. Természetesen ezt csak jól megszervezett tartalék hadsereg támogatásával hajtották volna végre.

Milyen a helyzete Nagybritanniának más államokkal szemben, már ami szárazföldi hadseregének erejét képezi? Amíg Angliában az önként jelentkezés sorozási rendszere van érvényben és reguláris, valamint területiális hadseregének létszáma igen csekély, addig más országok, hála a kötelező katonai szolgálattal, jelentékeny, jól kiképzett tényleges hadsereggel rendelkeznek, amelyet már a harcok kezdetén használhatnak. Németország ugrásszerűen tért át a versaillesi szerződés által számára megengedett 100 ezer létszámú hadseregről a 13—14 hadtestet számláló, létszámában, hadianyagban, fegyverben gazdag bírodalmi véderő megszervezésére. Anglia béke idején reguláris és területiális hadsereggel rendelkezik. Az angol hadseregben tízenkét évig tart a kötelező katonai szolgálat, a melyet szükség esetén egyhuzamban kell leszállítani. A 18—25 év közötti, önként jelentkezett ifjak katonai szolgálata a következőképpen oszlik meg:

Lovasságnál 6 év, gyalogságnál 7 év, tüzésnél 3—6 év. A rendes hadseregnek tartalék és kiegészítő csapattestei is vannak.

A behívások a következőképpen történnek: A tartalékosok egy részének behívását a parlament hozzájárulása nélkül is elrendelhetik és pedig a háború kitörésekor, ha a helyzet súlyosra fordul, vagy pedig hadműveletek idején. A többiek csak királvi proklamáció alapján kötelezhetik katonai szolgálatra. A kiegészítő hadsereg létszámából pótolják mozgósítás esetén a rendes hadsereg létszámát. Ez három csoportot foglal magába: 1. szállítási szolgálathoz levők, 2. tisztok és közlegények és 3. akik nem nyertek kiképzést, ezeket végeztségsüknek megfelelő technikai szolgálathoz állítják.

A területiális hadsereg nem állandó. Nem szabad összetévesztünk a rendes hadsereggel,

A Romániai Magyar Dalosszövetség ismét Inczedy-Joksman Ödön dr-t választotta elnökéül

Százhatvanhat dalosegyesület kiküldöttjeinek jelenlétében lelkes hangulatban zajlott le a közgyűlés. — Willer József dr. országos karnagy lett

Kolozsvárról jelentik: A Romániai Magyar Dalosszövetség 166 dalegyesület kiküldöttjeinek részvételével, impozáns keretek között és leírhatatlan lelkes hangulatban tartotta meg évi rendes és tisztújító közgyűlését április 23-án a Katolikus Kör helyiségének dísztermében.

MAGASZTOS HIVATÁSUNK VAN! ...

A közgyűlést Inczedy-Joksman Ödön dr. szövetségi elnök nyitotta meg. Beszédének bevezető szavaiban utalt arra, hogy a közgyűlést néhez és nyomasztó körülmények között hívták össze, majd így folytatta:

— Mi dalosok, nemcsak időtöltésből énekelünk. Minket hevít és éltet az a meggyőződés, hogy nekünk magasztos hivatásunk van és így e testvéri találkozó az adott körülmények között időszerűbb, mint bármikor. Mert mi ez a hivatás? Lelkeket nemesíteni, felvértezni azokat a testvéri szeretet és szolidaritás érzésével, békiteni a háborgó lelkeket, embereket és nemzeteket. Ennek a hivatásnak tudata és teljesítése az, ami a mai materialisztikus tanok közepette az idealizmust táplálja a lelkekben.

Sohasem volt nagyobb szükség a vallás, az erkölcs, az önzetlenség és a felelősi szertét hirdetésére, mint napjainkban,

midőn a közélet, társadalom, család, tudomány és művészetek képen pusztulást hirdető színekkel ül ki a magasabb eszmények nemzeteiket fenntartó erejének megfoghatósága. A dal művelésében, a zene átérésében vesszük észre a tengersok csalódást, hamis fénytörést, amelyben a modern eszmearamlatok az emberi törekvéseket visszatükrözik és újjon a lelkünk, ha az életet ismét a valódi, felülről áradó fényhatásban láthatjuk.

Inczedy-Joksman dr. ezután a következőket mondotta:

— Örömmel kell megállapítanom, hogy tízenhétéves dalosműködésünknek igen kedves és öröndetes eredményére mutathatok rá. És ez az, hogy nemcsak a nagyközönségnek közönyét törtük meg, mellyel hosszú időn át viselkedett a karénnel szemben, hanem

sikerült a dal szeretetét és szépségét az ifjúság szívében is fölkelteni.

Majd Isten áldását kérve a megjelentekre a közgyűlést megnyitotta.

Tárca Bertalan főtitkár terjesztette elő nagy gondalal összeállított évi jelentését, majd kerületiek képviselői tették meg jelentéseiket az elmúlt év teljesítményeiről.

A zárszámadás és költségvetés, valamint egyéb folyó ügyek letárgyalása után került sor az általános tisztújításra. Inczedy-Joksman Ödön dr. a maga és társai nevében megköszönve a bizalmat, a négyéves ciklus lejártával a viselt tisztségeket a közgyűlés rendelkezésére bocsátotta.

TISZTÚJÍTÁS

A közgyűlés ezután Hadházy Sándor kor-elnök vezetésével

határtalan lelkesedéssel választotta meg újabb négy évre a Romániai Magyar Dalosszövetség elnökéül Inczedy-Joksman Ödön dr.

A lelkes ünneplés lecsillapodtával a kor-elnök meghatottan közölte a választás eredményét és Inczedy-Joksman dr. hálás szavakban köszönte meg az immár ötödikben megnyilatkozott egyhangú bizalmat, majd összetartásra és további lelkes munkára kérte a szövetség tagjait.

Lelkes hangulatban választotta meg a közgyűlés a tisztikar többi tagjait is, akik a következők lettek: Farenz József dr., Kovács Elek, Nemes Elemér és Szabó Béni; jogtanácsosok: Bartha Ignác dr. és Nagy László dr.

A dalosszövetség éveken át volt érdemes országos főkarnagya, Gokler Antal temesvári nyugalmazott iskolaigazgató, magas korára való tekintettel, még a közgyűlés előtt írásban bejelentette lemondását és ezért a közgyűlés most

a magyar dalkultúra érdekében kifejtett kiváló és értékes munkássága elismeréséül a dalosszövetség tiszteletbeli főkarnagyaává választotta.

Helyére országos főkarnagy Willer József dr. volt képviselő lett, aki eddig is élénk szerepet vitt a szövetség életében.

A lelkes hangulatú közgyűlést az elnök zárszavai rekesztették be.

Pénteken, nyílik meg a Budapesti Nemzetközi Vásár

Hatalmas automobil-kiállítás is várja a látogatókat

Országos ünnepségek keretében, a gazdasági és társadalmi élet vezető egyéniségeinek, valamint a diplomáciai kar tagjainak, bel- és külföldi küldöttségeknek jelenlétében, ünnepélyes keretek között nyílik meg az idei Budapesti Nemzetközi Vásár pénteken, április 28-án délelőtt. A magyar főváros hangos már az idegen szótól, tarka már a népviseletek ünnepelőjében pompázó vidékiek seregétől, minden vonat zsúfolásig megtelve érkezik, de Budapest felkészülve várja a vendégeket, hiszen tudja, hogy ilvenkor óriási tömegeket kell — de tud is — elhelyezni.

A vásár egyik nagy szenzációja, hogy hatalmas méretű, korszerű automobilkiállítással lepi meg látogatóit. A csöppnyi és alig valami benzinfogyasztó, mégis gyors rohanású kis személyautótól, a minden modern kényelemmel ellátott zaji- és zökenkéntesen működő luxus közepkocsikig, minden elképzelhető új és modern autót odaállítottak a márkás automobilgyárak

a Nemzetközi Vásárnak erre a célra szolgáló óriási területére.

Hozzáértők szerint ennél teljesebb és tökéletesebb autókiallítást semmiképpen sem lehetne rendezni. Egészen bizonyos, hogy a Nemzetközi Vásár ezen a réven is páratlan forgalmat bonyolít majd le.

Az utazási- és vízumkedvezményeket biztosító vásárigazolványokat természetesen az utolsó napig árusítják az ország minden utazási- és menetjegyirodájában. Ezekkel a vásárigazolványokkal május 8. napjának déli 12 órájáig lehet Budapestre megérkezni, de az utazási- és vízumkedvezmények május 18. napjának éjfélig érvényesek úgy, hogy az utasnak legkésőbb május 18-ának 24 órájáig bezárólag a kiindulási állomásra visszaérkeznie.

A vásárigazolványok Aradon a Romaniai „vlt Europa menetjegyiroda, Sándor Ferenc könyvkereskedésben) és a Waggons-Lits-Cook menetjegyirodájában kaphatók.

annak ellenére sem, hogy ugyanúgy képezik ki, mint ezt. Ennek a feladata helyhez kötött és kizárólag a hadszínter mögötti terület megvédését végzi. A területiális hadsereg tisztjeit és legénységét csak külön törvény alapján lehet gyakorlaton használni. A légi haderő kivételével, amelyet külön szerveztek meg, Anglia ren-

des és területi hadseregének létszáma az ország lakosságához viszonyítva (46 millió lélek), valamint a modern háború követelményeit illetően jelentéktelen.

Ime, ezért gyökerezik egyre mélyebben az angol közvélemény tudatába a kötelező katonai szolgálat bevezetésének szükségessége.

= HIREK =

ELŐFIZETÉSI ARAK:

BELFÖLDÖN

Magasoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félévre 400, egész évre 800 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félévre 350, egész évre 700 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KULFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félévre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

A városi szegények ügye

Ismételten foglalkoztunk a városi szegényügyi rendezésével. Legutóbbi lapszámunkban megírtuk, hogy az új rendezés folytán csaknem háromszázan maradtak ki a segélyezendőknévsorából, amivel szemben a régebbi segélyösszegeket tetemesen felemelték. Erre vonatkozólag a városháza legilletékesebb helyéről azt közlik velünk, hogy egyesek törőse nem azért történt, mert másoknak így többet nyújthatnak, hanem Tieran Emil dr. főpolgármester személyesen vizsgálta felül a helyszínen készült jelentések alapján minden szegény helyzetét és így állapította meg, hogy kik azok, akik tényleg rászorulnak a város támogatására. A segélyezettek között voltak például olyanok, akik lakás- és kosztadással foglalkoznak és jelenlegi helyzetük nem teszi szükségessé támogatásukat a város részéről. Az ilyeneket törölték. A segélyezésre szoruló listája különben sem változatlan az egész évre, mert ha valakinek helyzete javul, úgy lílik a névsorból, ha pedig akadnak olyanok, akik líly nyomorba jutnak, a város kötelességének fogja tartani, hogy ellátásukról gondoskodik. A felülvizsgálat havonta történik majd a főpolgármester személyes vezetése alatt.

— Angol irodalom Romániáról. Öfelsége, II. Carol királynak múlt év novemberében tett londoni látogatása óta a Románia iránti érdeklődés állandóan fokozódik. A sajtóban ugyiszólva naponként jelentek meg cikkeik Romániáról, de ezenkívül számos ismertető könyv is került forgalomba. Hétfőn jelent meg Archibald Forman hatalmas könyve, amelyben beszámol romániai benyomásairól. Rövidesen forgalomba kerül Hector Bolito könyve, amelyet II. Carol királynak szentelt és Patmore Dere könyve, amelyben a román nép életét írja le.

— Május elsőjén hivatalos munkaszünet. Bucurestiből jelentik: Május elsőjén hivatalos ünnep léven, teljes munkaszünet van.

— ELHAGYJÁK AZ OLASZ CSALÁDOK A FRANCIA GYARMATOKAT. Párisból jelentik: Az északafrikai francia gyarmatokon élő olaszok visszatérése hazájukba egyre nagyobb mértékűt ölt. Valamennyi északafrikai francia gyarmatról nagy arányokban folynak az olaszok visszatérése. Kedden egyedül Algírból 400 olasz család indult el Trieszt felé hajón.

— Görög konzulátus felállítás. Királyi rendelet alapján Condoulotis Andrea engedélyt nyert, hogy a következő megyék területén Görögország nevében konzuli teendőket fejtson ki: Arges, Buzau, Dambovitá, Ilfov, Muscel, Prahova, Teleorman, Vlasca, Háromszék, Brassó, Dolj, Valcea, Olt, Romanati, Ialomita, Râmnicul Sarat, Arad, Temes-Torontál, Krassó és Szörény megyék.

— Olasz herceg elismerése a milánói román kiállításról. Milánóból jelentik: A pistoiai herceg, Victor Emánuel császár unokaöccse kedden délelőtt a milánói nemzetközi vásáron meglátogatta a román pavillont és elragadtatással nyilatkozott a kiállított tárgyakról.

— Elkobzott romlott konzervek. Bucurestiből jelentik: Az egészségügyi közegnek a Calca Vacarestin lévő „Ita” konzervgyárban 2000 kiló heringet, 150 kiló ikrát és 2000 kiló scumbi konzervet koboztak el, mert romlottak voltak.

Aprilis 27
Csütörtök
Péter, Arisztid,
Peregrinus, Simeón

1791 április 27-én született Morse Samuel Finley Breese amerikai technikus. Legnevezetesebb találmánya a róla elnevezett villamos távíró-gép.

1876 április 27-én született Bargone Eduard francia író, akinek irodalmi neve Claude Farrère. Sokat utazott a távoli keleten és regényeinek tárgyát is legtöbbször az ottani életből meríti. Számos írása magyarul is megjelent.

1881 április 27-én született Gyergyai Árpád dr. hírneves orr-, fül- és gégespecialista, aki az impériumváltozásig a kolozsvári egyetemen, mint tanár működött és azóta magánygyakorlatot folytat. Több új műtéti eljárást vezetett be és azokhoz külön műszereket szerkesztett, amelyeket már a külföldi orvosok is átvettek. Számos magyar, német, francia és angol szaklapban jelennek meg orvosi cikkei.

— Nem indul román hajó Newyorkba. Bucurestiből jelentik: A tengerészetiügyi minisztérium közli: Azok a hírek, amelyek egyes lapokban megjelentek és arról szóltak, hogy a Transilvania nevű motoros hajó Constanta és Newyork között rendszeres járatot bonyolít le, nem felelnek meg a valóságnak. A minisztérium tanulmányozza a newyorki nemzetközi kiállítás ideje alatt egy állandó járat létesítését és annak idején majd részletesen beszámol határozatáról.

— Halálos ítélet Magyarországon. Gyuláról jelentik: A törvényszék kedden egész napon át tárgyalta Pálfi Istvánnak, a vésztői háromszoros gyilkosnak bűnügyét. A tanúhallgatások és a perbeszéd után a bíróság büniösség monodta ki Pálfit három rendbeli gyilkosság, valamint egyrendbeli rablás miatt és ezért kötél általi halálra ítélte. Az ítélet ellen Pálfi fellebbezéssel élt.

— Nem szabad a gyermekek vallási meggyőződését befolyásolni. Bucurestiből jelentik: A nemzetnevelésügyi minisztériumnak tudomására jutott, hogy egyes tanárok és tanítók a tanulók vallási lelkiismeretüket igyekeznek befolyásolni. A minisztérium körendeleiben utasította a tanfelügyelőket és ebben megtiltotta, hogy vallási téren befolyásolják a növendékeket.

— Volt cseh területen 38 esetben merénylet követtek el német katonák ellen. Prágából jelentik: A rendőrség 50 zsidót és 50 marxistát tartóztatott le Pilsben megtorlasként azért a tényekért, hogy 38 esetben maró folyadékkal öntöttek le német katonákat. A letartóztatottak között van Pilsen város volt polgármestere és a Skoda-művek egyik igazgatója.

— Bizottság vizsgálja felül Váradon az állampolgársági névsorból törölt keresztények ügyét. Nagyváradról jelentik: Néhány nappal ezelőtt megírtuk, hogy az állampolgársági felülvizsgálás során a járásbírósg által törölték közé többszáz keresztény is belekerült. Ismertettük dr. Soós István közbenjárását és Chirila Augustin polgármester intézkedését, aki megígérte, hogy a névsorba tévedésből belekerült keresztények ügyét ismétellen felülvizsgálják. A polgármester bizottságot hívott össze, amely felülvizsgálja a névsort és a vizsgálat eredménye alapján javaslatot tett a törlésekre vonatkozólag. A tévedésből bekerült keresztény állampolgárok névsorát rövidesen átterjesztik a járásbírósgához, ahol ennek megfelelően helyesbitik a törlésekről kiadott végzést. Megállapították, hogy több mint háromszáz olyan keresztény váradlakos került az állampolgársági névjegyzékből törölt közé, akikről állampolgárságuk ellen semmi kifogás nem merülhet fel és nem is vonatkozik rájuk a felülvizsgálási eljárás.

— Szigorú rendelet a levélben továbbított pénzről. A postavezérgazgatóság körendelelet intézett valamennyi postahivatalhoz, amelyben a devizatörvényre való hivatkozással szigorúan megtiltja, hogy olyan leveleket továbbítsanak, amelyek pénzt, vagy értékpapírt tartalmaznak. A külföldre irányuló levelekben pedig a Banca Nationala előzetes engedélye nélkül tilos pénzküldeményt feladni. Amennyiben megállapítást nyer, hogy valaki egyszerűen vagy ajánlott levélben mégis igyekezne pénzt küldeni, a postafőnökök jegyzőkönyvet vesznek fel az esetről, a levélben talált pénzt pedig elkobozzák.

— Nem adják át a newyorki cseh konzulátust Nemetszvágnak. Newyorkból jelentik: Hudek, Csehszlovákia volt főkonzulja, harmadizben kapott utasítást Prágából, hogy adja át a newyorki konzulátust a német konzulátusnak. Az utasítást egy magasarangú német tisztviselő írta alá. Hudek Benes volt köztársasági elnökkel és Hurban washingtoni csehszlovák követvel tanácskozott és elhatározta, hogy az utasításnak nem engedelmeskednek, mert az nem a cseh és morya hatóságoktól ered.

— Új gyorsvonatok a nemzetközi forgalomban. Az európai vasutak nemzetközi menetrendi értekezletét a legutóbb Budapesten tartották meg és ezalkalommal állapotították meg az idei május hó 15-én érvénybe lépő európai nemzetközi menetrendet. Aradi és temesvári vonatkozásban főképpen az Aradról nyugat felé irányuló személyi forgalom érinti az utazóközönséget. Május 15-ikétől Köln, Hollandia és Belgium felé Budapestről reggel 7 órakor induló sínautobuszra van csatlakozás, Svájcba és Párisba ugyan-csak Budapestről, délelőtt 9.25 órakor lehet tovább utazni. A külföldi vonalakon még a következő újtások lesznek: Minden Budapest—Bécs közötti járaton futni fognak a Mitropa étkezőkocsijai. A Budapest—Pozsony—Prága—Berlin vonalon új „D”-vonatok fognak közlekedni. A Berlin—Breslau—Oderberg és vissza vonatok közvetlen csatlakozást kapnak Budapesten át Istanbulba. Ezek a vonatok Galántán át futnak Budapestre és mindegyikük hálókocsit visz magával. Külön hálókocsival és személykocsival ellátott vonatok fognak futni Berlin—Oderberg Losonc és Budapest között. A Belgium—Aachen—Köln—Frankfurt—Nürnberg „D”-vonat Bécsben közvetlen, alig néhány percnyi átszállást kap az onnan Budapestre induló Árpád sínautobuszra.

(—) GYÓGYITHATATLAN BETEGSÉGE MIATT ÖNGYILKOSSÁGOT KÖVETETT EL Belmustata Lazar negyvenöt éves szakállhajú gazda, aki az istállóban felakasztotta magát.

— MEGRÖGZÖTT SZÉKREKEDÉSNEEL és annak mindenféle káros következményeivel a nyomorúságos állapotban reggel felkeléskor egy pohár termézetes „FERENC JÓZSEF” keserűvíz alaposan kitisztítja, az emésztést és anyagcserét előmozdítja, a vérkeringést megeléjenti s kellemes közérzetet és fokozott életkedvet teremt. Kérdezze meg orvosát.

(—) HIRTELEN HALÁL. Erban Elena negyvenhét éves ukisodai asszony háza udvarán hirtelen összeesett és meghalt. Az orvosi vizsgálat megállapítása szerint az asszony gyógyíthatatlan betegségben szenvedett és ez okozta a halált.

— TERSÁNSZKY JÓZSI JENŐ, A KITÜNŐ MAGYAR ÍRÓ — ZENEBOHÓC LETT. Budapestről jelentik: A magyar irodalmi életnek szenzációja van: Tersánszky Józsi Jenő, a neves és kitünő magyar író — zenebohóc lett. A nem mindennapi eset krónikása, az újságíró, Budán, az Avar uca egyik bérházának harmadik emeleti lakásában keresi fel az író, hogy megbizonyosodjék a szállongó hírekről, amelyek szerint Tersánszky Józsi Jenő és barátja, ifj. Babrik János gitárművész, „Gurch and Careau” néven, mint zenebohócok világkörűli útra készülnek. Tersánszky megerősíti a hírt és mielőtt beszélni kezdene erről, arra kéri az újságíró, hallgassa meg a próbájukat, amely éppen most kezdődik. Látdakból hangszereket emelnek ki. Első szám: Balajaka. Babrik gitároz, Tersánszky füttyöl, énekel. Mennyi zenei tréfa, ötlet, bukfenc és fricska van a két perces kis számban! Tersánszky konferálja az új számot: Skót duda. Előveszi a számhoz szük eséges kelléket: festett marhahólyag, amely a duda illuzióját kelti. Ő a szám közepéig úgy tesz, mintha a dudát fújna, aztán véletlenül kiejti szájából s akkor kiderül, hogy füttyüléssel utánozta a dudát. Most harmonikát vesz elő, tirioli godit utánoz, aztán furulyával viccel, két furulyát fuj egyszerre. Végül sor kerül arra is, hogy Tersánszky elmondja, miért teszi le az íróttalat és mi készíti arra, hogy artistának menjen. Elmondja, hogy Nagybanján született és eredetileg festőnek készült. Később muzsikált is, csak úgy a maga gyönyörűségére. Azután katonára lett a világháborúban, kikerült az olasz frontra, ahol fogságba esett és egy évig hadifogoly volt. Miközben gitározott és festett, az írással is megpróbálkozott éspedig olyan sikerrel, hogy a gyerekeknek első írói próbálkozásait a „Tavas napja sütötte” címmel kötetben adta ki a Nyugat. Tersánszky második írói jelentkezése regény volt, ugyancsak a Nyugat adta ki remek novellagyűjteményét is. Tersánszky már híres író, bekerült a Nyugat főmunkatársainak előkelő táborába, regetegét ír, megalkotta Kakuk Marci alakját, darabját adják a Magyar Színházban. Mi történt mégis, hogy Tersánszky, aki a falon függő címerével igazolja, hogy politikai okokból nem lenne szükség arra, hogy átképezze magát artistának, mégis zenebohóc lesz. Hét regényem feszik itthon kiadatlanul, — mondja. — Ma délelőtt is bent jártam a városban, két kiadónál voltam. Azt mondták, nagyon sajnálják; nem adhatnak ki könyvet. Nincs piac, nincs vevő, reménytelen vállalkozás most az ilyesmi. Tersánszky nem hagyta magát. Egy ideges éjszakán eszébe jutott, hogy gitárja segítségével fog kenyeret keresni. Azután minden óra új ötletet hozott. Nemsokára mellékesköz lett már csak a gitár. Az író tőkeletes artistává képzelte ki magát. Ifjabb Babrik János barátjával szövetségbe. Tanultak, próbáltak. Most elin-

Praktikus divat

A nők igen leleményesek új divatok kitalálásában. Sokszor mindenféle olyan újítást hoznak be, hogy az emberek ámulva kérjék: mi értelme van ennek? Így például régóta vannak ruhájukra és kabátjukra gombok olyan helyekre, ahol semmi gombolás nem történik. Látni például gombot hátul — jaj, de rossz dolog lehet ilyen kabátban ülni! — és mellesz és vállon. Mire valók ott a gombok? Semmire. Most azonban feltűnt egy praktikus gombdivat. Ez sem gombolási céllal történt, mert ez a mostani divat a női kabát könyökére varrja a gombot. Ez dicséretre méltó és okos. Entul, ha öngyűlölet könyökök, nem koptatja többé a kabátujjat, nem fényesíti ki a szövetet. A könyökölésnél a gomb szolgál majd — hogy úgy mondjuk — alapul. És ha a könyökgomb majd nyomja a hölgy könyökét, legalább leszokik a könyöklés csunya szokásáról. Dicséretes divat tehát a könyökgomb.

— Felgyújtotta testvérét. Ploestből jelentik: Súlyos kimenetelű szerencsétlenség történt a prahovegyei Mehedinti községben. Zachiu Vasile községbeli gyermek szülei távollétében gyufával játszadozott és véletlenül meggyújtotta annak az ágynak a szalmaszakjait, amelyben 8 hónapos kis testvére feküdt. Az ágy és a gyermek szénnő égett. A szomszédok, miután észrevették a tüzet, a gyermekek segítségére siettek és sikerült a szerencsétlenséget előidéző gyermeket megmenteniük.

— ÜTONÁLLONAK NÉZETT EGY BÉKÉS JARÓKELŐT ÉS EZERT GÉPKOCSIJÁVAL HALÁLRA GAZOLTA. Két év előtt egy nyári eszén Klein Hermann temesvári kereskedő két ismerős társaságában Ujkisoda közelében gyalog hazafelé tartott. Útközben elfáradtak és mikor közeléni láttak egy autót, Klein az út közepére állott és feltartott karral meg akarta állítani a gépkocsit. Kovács István sofőr és két utasa, Ziegler Hermann és Halle Gyula, ütonállónak nézték Kleint s mivel Halenál nagyobb összegű pénz volt, utasítást adott a sofőrnek, hogy hajtsen tovább. Az autó elütötte Klein Hermann, aki sérüléseibe belehalt. Az ügyészség vádat emelt úgy a sofőr, mint utasai ellen, akik közül a törvényszék többszöri tárgyalás után tegnap Kovács Istvánt négy havi fogházra ítélte, Ziegler és Hallert egyenkint tízezer lei pénzbüntetésre ítélte, ezenkívül a halálragasztó Klein gyermekeinek százötven ezer lei kártérítést ítél meg.

— Elítélték Boila Zahariet Iorga megrágalmazásáért. Buceurestből jelentik: Az ilfovi törvényszék hatodik szekciója tegnap 10 ezer lei pénzbírságra és 1 leu polgári kártérítésre ítélte Boila Zahariát, a kolozsvári Romania Nou című lap volt főszerkesztőjét, aki 1935. március 22-én „A Skoda-szerződés felfüggesztése” címmel cikket közölt és ebben sértésekkel halmozta el Iorga professzort. Boila Zaharie a tárgyalásán nem volt jelen.

— A TEMES-TORONTALMEGYEI BÍROSÁGI TISZTIVISELŐK EGYESÜLETÉNEK KÖZGYŰLÉSE május 14-én reggel kilenc órakor lesz a temesvári ítéletábla második tanácsának tárgyalótermében. Amennyiben a közgyűlés nem lenne határozatképes, akkor azt tekintet nélkül a megjelentek számára május 21-én reggel kilenc órakor tartják meg.

— A fizetésnélküli tanoncok gázlarca. A temesvári Kereskedők Egyesülete legutóbb megtartott választmányi ülésén szóba került az a kérdés, hogy ki fizesse azoknak a tanoncoknak a gázlarcát, akik fizetés nélkül dolgoznak? A kerületi betegsegélyező pénztárhoz most megérkezett a központi rendelkezés, amely ezt a kérdést a munkaadóra nézve hátrányosan oldja meg. A rendelkezés ugyanis előírja, hogy a fizetésnélküli tanoncok esetében a kötelező gázlarcok beszerzési költsége a munkaadót terheli.

— SZÁZNEGYVENEZER HALLAL FELFRISÍTETTÉK A BEGA HALÁLLOMÁNYÁT. A Somnul nevű halászegylet a Bega halállományának szaporítására és javítására körülbelül száznegyven ezer kis halat hozatott a gurahonci halastóból és ezeket továbbtenyésztésre a Bega vízbe juttatta. A halászegylet a halállomány felújítására tíz éves tervet készített és ennek a tervnek a megvalósítása érdekében helyezték el a kis halakat a Bega medrében. A nagymennyiségű kis hal beszerzésére és Temesvárra való szállítására a halászegylet most nyolcvanezer leit áldozott. Az egyesület ilyen módon kívánja biztosítani 853 aktív tagja számára a sporthalászat sikerét.

— KÖNIG JÓZSEF HALÁLA Könyg József asztalos hosszú betegség után huszonnyolc éves korában meghalt. Éveken keresztül lelkes munkása volt a magyar kultúrának, büszke tagja volt a Harmónia-dalárdának, a Blaskovics-telepi magyar műkedvelői gárdának és a rónáci Haladókörnek. Gyászolva felesége, született Farkas Teréz, két gyermeke és nagy rokonság. Temetése ma délután félhatkor megy végbe a józsefvárosi temető halottas házából.

— Beförte haragosa koponyáját — nyolc hónapi fogházat kapott. Margan Traian és Popa Ilie berkeszfalu lakosok haragos viszonyban éltek. Margan az elmúlt év októberében a temesvári dohánnyárbán dolgozott, míg felesége a községben lakott. Az egyik napon megjelent az asszony Temesvárt és elpanaszolta a férjnek, hogy Popa Ilie erőszakoskodott vele. Néhány nap múlva a bosszút forraló Margan hazament falujába, megleste az uccán Popa Iliet és baltacsapással súlyosan megsebesítette. Popa Iliet beszállították a kórházba, ahol műtéttel eltávolították a koponyájából az összetört csontot. A gazdálkodó felgyógyult, de megrokkant. Margan Traian ellen az ügyészség gyilkosság kísérlete miatt emelt vádat. A törvényszéki tárgyaláson védője, Lintia Livius dr. ügyvéd kérte a vádnak testi sértéssel való minősítését és enyhé büntetést kért. A törvényszék helyt adott a védő érvelésének és az enyhítő körülmények figyelembevételével Margan Traiant nyolc hónapi fogházra ítélte és büntetésébe a vizsgálati fogságban eltöltött időt is beszámították.

— A GYÁRVÁROSI ORTODOX ZSIDÓ HITKÖZSÉG KÖZGYŰLÉSE Schönbrunn Adolf hitközségi elnök vezetése alatt folyt le. A jelentések előterjesztése után a közgyűlés megadta a vezetőségnek a felmentvényt, majd sor került a tisztújításra. A hitközség elnövére ismét Schönbrunn Adolfot választották meg, aki már tizenkét év óta viseli ezt a tisztséget. Alelnökök: Kohn Hugó és Abrahamson Leó lettek, gondnokok: Krieger Efraim, Schönbrunn Jakab, Weinberger Márkus és Róth Arnold, pénztáros: Simon Bezalet, ellenőr: Pinkesz Antal. Ezenkívül megválasztották a különböző bizottságok tagjait is és tizenhat tagú választmányt alakítottak.

FOTO filmek gépek
ELŐHIVÁS, KÓPIA, NAGYÍTÁS
KECSKEMÉTI Temesvár,
Bulev. Duca 2.

— A RÓNACI RÓMAI KATOLIKUS EGYHAZKÖZSÉG KÖZGYŰLÉSE most folyt le, amelyen Metzger Márton dr. józsefvárosi prépostszékes elnök is jelen volt. Simon Sándor nyitotta meg a közgyűlést, majd Metzger Márton dr. szót lekecskémít a katolikus férfiak köteleseiről. Apró István terjesztette elő az évi jelentést, amely a templom érdekében kifejtett élénk tevékenységről is beszámolt. Mező József gondnok jelentése szerint a rónáci templom értéke 365.000 lei. A díszes berendezésű templom a hívek nagy öröme szolgál. A közgyűlés az összes jelentéseket elfogadta, Metzger Márton dr. további eredményes munkásságra bizdította az egyháztanács és a választmány tagjait, majd Becker János, Buschinger József és Szokob János kerültek a választmányba.

— A RÉGI KEMÉNYEKET ÁTÉPÍTIK. A kéményseprők jelentései alapján Marin Miron kapitány, tisztségi parancsnok megállapította, hogy Temesvártól körülbelül ezerhátszáz olyan kémény van, amely a mai tűzrendészeti előírásoknak nem felel meg. Ezeket a kéményeket a háztulajdonosok kötelesek átépíteni. Az Erzsébetvárosban a rendőrség már meg is kezdte az érdekelte háztulajdonosok értesítését, hogy hat héten belül, amikor az összes kéményeket újból felülvizsgálják, feltétlenül átépítsék.

— RÉGI TEMESVÁRI VENDÉGLŐS HALÁLA. Stöhr János temesvári vendéglős tegnap hajnalban hosszú betegség után hatvanégy esztendőskorában meghalt. 1906-ban telepedett meg Temesvárt és megnyitotta a Vadászudoban hamarosan népszerűvé vált vendéglőjét. A háború után néhány éven keresztül bérlője volt az erzsébetvárosi Novotny-vendéglőnek, de aztán újból a Vadászudobba tette át székhelyét. Az ősszel a Józsefvárosban nyitott vendéglőt. Stöhr János tevékeny tagja volt számos társadalmi egyesületnek és a háború alatt feleségével együtt a Vörös Kereszt Egyesület szolgálatában állott, amiért mindkettőn kitüntetés kaptak. Halálát gyászolja özvegye, született Steger Katalin, két fia, Stöhr János mérnök és Stöhr József műszaki tisztviselő, két menyee, három unokája és nagy rokonsága. Temetése ma, csütörtökön délután négy órakor megy végbe a józsefvárosi temető kápolnájából.

— GABONAÁRAK. (A Dengl és Kleinmann cég jelentése). A bánsági gabonapiacra a tengeri iránt megélnkülte a kereslet és az ára is emelkedett. Javult a muharmag irányzata is, míg a többi gabonamű irányzata lnyha. A piaci árak a következők: temesi búza 365, torontáli búza 370, tengeri 355, korpá 330, zab 440, takarmányárpa 380, tavaszi árpa 400, muharmag 320—325, napraforgómag 420 és tölgyem 760 lei százkilónként a feladóállomáson.

Orók mese

Tündérmesék könyvek kiállítása nyílt meg a londoni Bodleian Libraryben. A Times vezércikkében foglalkozik a kiállítással s többek közt ezeket írja: Bármint mond már Shakespeare Mercutioja a „hiu képzelgés”-ről, a tündérek az angol öntudat aktív részei maradtak. Ebben a szellemben játszott Michael Drayton és Herrick a tündérellet apróságai. Ebben a szellemben vitte Herrick és Drayton hagyományát egy nagy és igen kevéssé ismert modern költő, Charles M. Doughty a maga költészetének szép és nemes tájaira, tündérszépséggel töltve meg Albion... Némelyek szerint a tündérek a reformáció korában végkép elhagyták Angliát; de ez nem igaz. A tündérek most is épügy közöttünk élnek, mint régen. Nem bizonyos szellemfényképeken zlapul ez a kijelentésünk, melyeket néhány évvel ezelőt hiteleseknek fogadott el Sir Arthur Conan Doyle. Azon a tényen nyugozik, hogy az angol irodalmat ma is keresztül-kasul táncolják a tündérek...

— HALALOZÁSOK. Meghaltak: Radu Vasile két éves, Dannel János nyolcvanhárom éves földmives, König József huszonnyolc éves asztalos, Ciura Nicolae hetvenhat éves.

— HAZASSÁGOK. Az anyakönyvi hivatalban házasságot kötöttek: Costescu Nicolae köztisztviselő és Rohtstein Katalin Józsa, Kovács Mátyás szövő és Mezei Piroksa.

— SZÜLETESEK. Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Elki Mária Gui Mihai, Knopf Edit, Krach Ernő György.

— ELŐKÉSZÜLETEK A STRANDFÜRDŐ MEGNYITÁSÁRA. A városi strandfürdőn megindult a munka. A kabinokat javítják és tisztogatják, a kertészek a virággyakat hozzák rendbe. Mihelyt az időjárás teljesen fölmelegedik azonnal megnyitják a strandfürdőt. A strand végén a Bega felsőfolyásánál elhelyezett drótháló is kijavítják, hogy az minden piszkot felfogjon és a vizet csak szűrve engedje át a fürdőzők számára. Ezzel kapcsolatosan helyén való lenne, ha a város területén levő tübbi strandfürdő felső részén hasonló dróthálókat helyeznének el és ilyképpen gondoskodnának róla, hogy ott se hordjon a Bega vize szennyet és piszkot.

— ELSŐ SZENTÁLDÓZÁS UJVÁR KÖZSÉGÉN. Pacha Agoston püspök április harminadikán, vasárnap, délelőtt Ujvár községben osztja ki az első áldozás szentségét. A község katolikus hívei az első előkészületeket tesznek az ünnepi szertartásra. A püspököt utjára Héber János püspöki titkár kíséri el.

— ÚJ EVANGÉLIKUS PÜSPÖK MAGYARORSZÁGON. Miskolcra jelentik: A tiszaei evangélikus egyházkerület vezetősége ma töltötte be a Domján Elek elhunytával megüresedett püspöki széket. Az egyházkerület vezetősége tiszaei püspökké Turóczy Zoltán nyiregyháza lelkészét választotta meg, akit május 16-án fog felszentelni Kapy Béla püspök.

Szerkesztői üzenetek

Érdeklődő. Az állampolgársági jegyzékből kimaradtak ügyében kiadott belügyminiszteri rendelet megérkezett a városhoz. A jelentkezés — a szükséges előkészületek megtétele után — három-négy napon belül megkezdődik. Annak idején ezt jeleznünk fogjuk.

GYÓGYSZERTÁR AJEJELI SZOLGÁLTATA:

Csütörtökön, április 27-én a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben a Reg. Ferdinand uton levő Salvador gyógyszerár.

A II. kerületben a Traian téren levő Kigyó gyógyszerár.

A III. kerületben a Miron Costin ut sarkán levő Merkle gyógyszerár.

A IV. kerületben a Preyer ucca sarkán levő Ungvári gyógyszerár.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerár és Ujkisodán Panajoth Ernő gyógyszerára állandó éjszakai szolgálatat tart.

Mozi

MŰSOR:

CSÜTÖRTÖK, APRILI 27.

APOLLÓ: Búcsú mindörökre (angol film)
CAPITOL: Siva isten bosszúja (angol film)
RIVOLI: Fru-Fru kisasszony (angol film)
SCALA: Shanghai dráma (francia film)

MINDEN MOZDULATRA FÁJDALMASAN FELNYÖGÖTT

Az Urodonal energikus hatása megszünteti a fájdalmakat.

„Miert nem jutott eszembe, hogy már az első napon használtam az Önök nagyszerű Urodonal-ját... írja nekünk Gazette urrő.

Ez megakadályozta volna borzalmas reumatikus fájdalmaimat, amelyek több mint 3 héten át kínozták mindkét vállamat és derekamat. Már az első pillanatban, ahogy ezt az első rendű szert használtam, határozottan javultam és néhány napon belül tökéletesen gyógyultam véglegesen megszabadultam fájdalomtól.

URODONAL

A LEGJOBB REUMA ELLENI SZER.
Hírnevű orvosok ajánlják és a tudományos és orvosi akadémiaikon számos értekezlet foglalkozott kitűnő hatásával.

CHATELAIN KÉSZÍTMÉNY MEGBIZHATÓ MÁRKA

= KÖZGAZDASÁG =

Constantinescu pénzügyminiszter:

Megadtuk a kisebbségi vállalatoknak a szabadságot, hogy üzleti könyveiket saját nyelvükön vezessék

Néhány nappal ezelőtt beszámoltunk a semmitőszék döntéséről, amelyben a kisebbségi nyelveknek az üzleti könyvek vezetésében való használatára kérdésében mondott véleményt.

Az egyes adókról szóló törvény 41-ik szakasza ugyanis olyképpen intézkedett, hogy a vállalatok üzleti könyvei nemcsak az állam nyelvén, hanem bármely művelt nyelven vezethetők — tehát a kisebbségek nyelvén is. Minthogy azonban az állami tisztviselők — jelen esetben a pénzügyi közegek — nem kötelesek az államnyelven kívül más nyelvet is ismerni, az a vállalat, amely üzleti könyveit nem az állam hivatalos nyelvén vezeti, köteles a fordítás költségeit viselni. Az adótörvény ennek megfelelően előbb bizonyos százalékkal felemelte azoknak a vállalatoknak az adóját, amelyek üzleti könyveiket kisebbségi nyelven vezették, később pedig úgy intézkedett, hogy ezek a vállalatok kétszeres adót kötelesek fizetni.

A nagyszabású evangélikus egyházközség, amely ingatlanai után szintén üzleti könyveket vezet, az egyes adótörvénynek fentebb említett 41-ik szakaszát alkotmányellenesség címén megtámadta és a következőképpen érvelt:

Az alkotmány az ország minden állampolgára számára biztosítja a szabad nyelvhasználat jogát. Ez a jog természetesen kiterjed a magánosok és magánvállalatok üzleti könyveire is, amelyek lapjairól a kisebbségek nyelvét nem lehet kizárni.

Az egyházközség alkotmányellenességét kifogása felett a semmitőszék egyesített tanácsa hivatott dönteni. Természetesen évek múltak el azóta, ami a legfelsőbb bíróság nemrégiben összeült és egyesített tanácsban az alkotmányellenesség kifogást elutasítva kimondta, hogy az adótörvény sérelmezett szakasza az alkotmánynak sem szemlébe, sem írott szavaiba nem ütközik bele.

Ennek a felsőbb bírósági döntésnek azonban már csak elméleti értéke van. 1939. április elsőjén ugyanis életbelépett az egyes adótörvény szóbanforgó 41-ik szakaszát módosító új rendelet törvény, amely eltörli a kisebbségi vállalatok kétszeres megadóztatását abban az esetben, ha üzleti könyveiket a maguk nyelvén vezetik.

Ennek a törvényt módosításnak célját és szellemét kellőképpen megvilágítja Mitita Constantinescu pénzügyminiszternek az új költségvetés ismertetése kapcsán elhangzott következő bejelentése:

— Megszüntettük az egyes adótörvény 41-ik szakaszának utolsó bekezdését, amely kétszeres megadóztatást írt elő ama vállalatokra nézve, amelyek üzleti könyveiket idegen nyelven vezetik. Megadtuk tehát a kisebbségi vállalatoknak a szabadságot arra nézve, hogy könyveiket saját nyelvükön vezessék és ezzel kiküszöböltünk egy panaszra és elégedetlenségre okot adó intézkedést.

Négyedmillió tonnával több gabonát exportáltunk mint tavaly

Az angol—román gazdasági tárgyalásokon a londoni importőrök is részt vesznek

A nemzetgazdasági miniszteriumban működő kiviteli bizottság nyilvánosságra hozta az 1939. év első három hónapjának kiviteli eredményét. A kimutatás szerint a folyó év január, február és március hónapjában nem kevesebb, mint

250 ezer tonnával több gabonát vittünk ki külföldre, mint az előző esztendőben.

A gabonakivitel emelkedése természetesen igen előnyösen befolyásolta az ország külkereskedelmi mérlegét.

A gabonavásárlások élén Anglia áll, amely hatalmas mennyiségű búzát és kukoricát vett Romániától. Ettől függetlenül, a két ország közötti gabonakereskedelmi kapcsolatok egyre élénkebbé válnak. Az angol mezőgazdasági termékek behozatali szervezeti tervet dolgoztak ki, amely a két ország közötti mezőgazdasági termék importálását, illetve kivitelét van hivatva elősegíteni. Ebből a célból az angol gabo-

naimportőrök egy megbízottja résztvesz a Bucurestiben most folyó angol-román gazdasági tárgyalásokon.

Tegnap délelőn a nagyobb gabonakiviteli cégek megbeszélést tartottak Bucurestiben, amelyen Brancovici Emil, a gabonaexportőrök szövetségének elnöke elnökölt. Megvitatás tárgyává került az a terv, hogy miként lehetne az első három hónap kedvező gabonakiviteli mérlegét elindulva, a kivitelre kerülő gabona mennyiségét még jobban növelni.

Anglia után a két legnagyobb gabona átvéző ország Németország és Olaszország. Ezek azonban inkább kukoricára tartanak igényt. Tanuk következik Görögország. Bucurestii gazdasági körök igen nagy eredményeket várnak a most folyó angol-román és román-svájci tárgyalásoktól, amely a nemrégiben megkötött román-német gazdasági egyezményvel együtt az ország kivitelét lényegesen fogja emelni.

Arfolyamok

SZERDA, ÁPRILIS 26.

Hivatalos árfolyamok: (az első szám a vételt, a második az eladást jelenti) Holland forint 75.14—76.31, belgas 23.80—24.15, angol font 662.40—672.75, olasz lira 7.172—7.172, dollár 141.52—143.59, francia frank 3.78—3.85, svájci frank 31.74—32.22. Ezekben az árakban a devizatfelár is befigyeltatik. Dinár 2.898—3.05, pengő 25 és 26.50—27, német márka 40.50—41.50.

(=) A CSISZOLÓ ANYAGOK KÉSZÍTÉSE IS KÉPESÍTÉSHEZ KÖTÖTT IPAR. A munkakamara közli, hogy a képesítéshez kötött iparokat felsoroló kimutatást kiegészítették a csiszoló anyagok készítésének iparával. A munkaügyi minisztérium be fogja sorozni ezt az ipart az egyik iparágba és meg fogja határozni azokat a feltételeket, amelyeknek teljesítésével meg lehet szerezni a képesítési könyvecskét. Ezenkívül utasításokat fog kiadni a képesítési bizottság megalakítására ott, ahol erre szükség van.

(=) A bélyegköteles főkönyv vezetése. A bélyegkönyv végrehajtásával kapcsolatban az Argus április 24-iki száma érdekes határozatot közöl az olyan esetekre nézve, amikor a részvénytársaságoknál bélyegkötelessé vált főkönyv az amerikai napló rendszerre folytán közös oldalon van magával a naplóval. Ebben az esetben az amerikai naplókönyv minden egyes lapja után kettős bélyegilleték rovandó le. Ugyancsak ez a közlemény hívja fel az érdekeltek figyelmét arra, hogy a bélyegköteles főkönyvbe nem lehet a műveleteket gyűjtve elkönyvelni, mert az átvezetett tételeknél hivatkozni kell a napló megfelelő oldalszámára.

= Tanácskozik a román-angol kereskedelmi bizottság. Bucurestiből jelentik: Ma reggel összeült a román-angol kereskedelmi bizottság. Az ülésen Bujoiu nemzetgazdasági miniszter elnököl.

(=) Az ipari munkaadók szindikátusa kimondja felszámolását. A temesvári ipari munkaadók szindikátusa pénteken, e hó huszonnyolcadikán délelőtt tizenegy órakor tartja meg rendezévi közgyűlést a szindikátus helyiségében. Amennyiben a közgyűlés nem lesz határozatképes, úgy május tizenegyedikén este hét órakor lesz a közgyűlés a megjelentek számára való tekintet nélkül. A közgyűlés során kimondják majd az ipari munkaadók szindikátusa mint jogi személyiség likvidálását. A céhrendszerre vonatkozó törvénynek a jogi személyiségekről szóló intézkedése alapján történik a likvidálás és ugyanezen törvény 51. szakasza alapján egyben megalakul az iparomsterek egyesülete.

= Ülés tartott a legfelsőbb gazdasági bizottság. Hétfőn délután 6 órakor a kormány gazdasági bizottsága ülést tartott a miniszterelnökségen. Az ülésen Calinescu miniszterelnök elnökölt és azon résztvevő Bujoiu mérnök, nemzetgazdasági miniszter, Constantinescu Mitita pénzügyminiszter, Slavescu Victor hadfelszerelési miniszter, Teodorescu Paul légügyi és tengerészeti miniszter, Ghelmegeanu Mihai közlekedési miniszter, Corneteanu földmívelésügyi miniszter, Ralea Mihai munkaügyi miniszter, Marinescu tábornok, egészségügyi miniszter, Serban földmívelésügyi államtitkár és Ionescu Mircea mérnök, a nemzetgazdasági minisztérium vezetőikára. Az ülés több mint két órán át tartott.

= NEM KIHAGÁS, HA A KERESKEDELMI VÁLLALATOK SAJÁT KÉZBESÍTŐIK ÚJTJAN TOVÁBBÍJTJAK POSTAJUKAT. A postavezérgazgatóság közleményt adott ki, amely szerint a bankok, kereskedelmi és iparvállalatok nem kötelesek a postaigazgatóságtól engedélyt kérni arra, hogy levelezéseiket vállalati székelyük körzetében saját kézbesítőik útján oszthassák szét.

(=) A repülőpénztár központi irodájának új címe. A repülőpénztár központi irodája eddig Bucurestiben a Bul. Regele Alexandru 14. szám alatt volt és ezental a Str. Blanari 22. szám alatt lesz.

= Egy budapesti áruház bérletrendszerét áruházakat akar létesíteni. Goldberger Sámuel, a Párisi Áruház Rt. elnökigazgatója, Belgiumban áruházakat szándékozik alapítani, amely a pesti áruházhoz hasonló alapon működne. Az alapítást azonban nagyon megnehezíti az, hogy külföldön egész szokatlan formájú az áruháznak az, hogy egyes osztályokat más-más bérletnek al-bérletbe adják. Ez a rendszer legfeljebb a Párisi Nagyáruház szempontjából mutatkozott rentabilisnak, mert rizikómentesen megkapta az egyes osztályok forgalma után élvezett százalékat, továbbá a bérleti díjat, de a hitelezők több esetben károsodtak, mert az osztályokat bérli cégek közül nem egy ment tönkre. Kérdés, hogy ilyen körülmények között a parcellázott áruház budapesti ötletét lehet-e majd Belgiumba exportálni.

SPORTSESEMÉNYEK

Magyar-román Davis Cup
mérkőzés Bucurestiben

A Tenis Club Roman minden előkészület megtett a május 5-7. napjaira kitűzött magyar-román Davis Cup-mérkőzés megrendezésére annak ellenére, hogy az Ország Őre még mindig nem nyilatkozott hivatalosan arról, hogy engedélyezi-e a mérkőzést. A teniszszövetség Schmidt-Caralul összeállítású csapatot jelölte ki a magyarok ellen, akik viszont egyesekre Gáboryt és Asbóthot, párosra pedig a Gábor-dr. Dallos kettőtst jelenítették be Bucurestibe azzal, hogy a csapat április 28-án érkezik Bucurestibe Szántó szövetségi elnök, Grosschmidt szövetségi kapitány, Herzum

szövetségi főtitkár, Hankó András és Friedrich szövetségi tag vezetésével. A csapattal jönnek még a következő játékosok: Csikós, Romhányi, Petó, Bánó és Ferenczy is.

A mérkőzés zsürielnöke Gh. Poulieff lesz, a mérkőzéseket André Canole fogja vezetni, a román csapat kapitánya Gr. Caracostea.

A teniszszövetség megelőzőleg április 30-án és május 1-én Varsóban a lengyel válogatottal fog mérkőzést játszani a DC-mérkőzés előtti utolsó edzéséknél, melyen Románia színeit Tanasescu, Schmiedt és Caralul fogják képviselni.

Megszűnik a cseh profi
labdarugósport

A német fősporthatóság a cseh-morva tartományban is elrendelte az egész labdarugósport viszszaamatörizálását és pedig május 1-től kezdve. Ez az oka a cseh válogatott játékosok nagyarányú külföldi ajánlkozásainak, mert a határozat következtében sokan el fogják veszíteni kenyérüket, ha idejében nem találnak szerződést külföldön.

A német sporthatóság rendelkezése szerint május 1-től kezdve nem lesz profi labdarugó sport a cseh-morva tartományban sem, az amatőrizmus ellen vétőket és egyesületeiket már első esetben 20 ezer leitől felfelé terjedő pénzbírsággal sújtják. Körülbelül 500, elsőrangú profijátékost érint súlyosan a németek rendelete, akik közül eddig hivatalosan Danosik, Czerny, Kopecky, Bican, Broda és Vytlačil jelentettek be, hogy külföldre szerződnek.

A JUGOSZLÁVOK ELLENI VÁLOGATOTT CSATÁRSOR. A Jugoszlávia elleni válogatott csapat összeállítása sok fejtorató okoz a labdarugószövetségnek. A válogató bizottság tagjai között pillanatnyilag az a nézet alakult ki, hogy a csatársor összeállítása a következő összeállításban lenne a legerősebb: Reiter — Ploesteanu — Bodola — Praszler — G. Popescu. A csapat többi játékosaitként egyelőre csak Bürger és Ciolac neveit emlegetik komolyan.

Nem változik meg a nemzeti
bajnokság rendszere

A Román-kupamérkőzésekről a fővárosi sajtóban az a hír terjedt el, hogy a díjmérkőzés váltságba került és rövidesen megszüntetik a Román-kupamérkőzéseket. Ezzel szemben Gabriel Marinescu főbíró, a labdarugószövetség elnöke úgy nyilatkozott, hogy a kupamérkőzéseket továbbra is fenntartják és az idei mérkőzéseket május 25-ig be is fogják fejezni. Az elődöntőket még e héten lejátsszák. Kijelentette még a szövetségi elnök, hogy jövőre sem tervezik a ligamérkőzések rendszerének megváltoztatását vagy az A-liga létszámának felállítását és így minden erre vonatkozó híradás nem egyéb találgatásnál.

Diákok vívóversenye

A helybeli „Diaconovici Loga” liceum törvívóversenyét, amelyet az iskola tornatermében tartottak meg, holtversenyben Morariu Dinu 4 győzelemmel nyerte meg. A többi helyezések a következők: 2. Munteanu Pavel 4 győzelem, 3. Alatmann András 3 győzelem, 4. Potra Florian 2 győzelem, 5. Reményi Tibor 1 győzelem. 6. Gábor Livius 1 győzelem. A versenyt Tatuuc Mihai vezette Pellegrini II., Catina V., Török E. és Klein V. közreműködésével. A vívók szép emlékműveket kaptak. Az önkéntes adományokat pedig a „Sanitara” alapra fordították.

A vasárnapi nemzeti bajnoki
mérkőzések játékvezetői

A központi bíróbizottság kijelölte a vasárnapi nemzeti bajnoki mérkőzések játékvezetőit. Temesvárott: Ripensia—Venus, bíró Piky Kroner.

Aradon: AMEFA—Sportul Studentesc, bíró dr. Russu.

Kolozsvárott: Victoria—Gloria, bíró: Crutescu M.

Resica: UDR.—Kárpát F. C. bíró Costel Rădulescu.

Bucuresti: Juventus—F. C. Rapid, bíró Morar dr.

Ploesti: Tricolor—Chinezul, bíró Busa Gh.

Praszler és Klimek vezetnek a nemzeti
bajnokság góllövő listáján

15 gólosok: Praszler, Klimek, 13 gólosok: Marksteiner, 12 gólosok: Batrin, 11 gólosok: Bindea, 10 gólosok: Humis, Barátky, 9 gólosok: Bodola, Bajusz, Pacuraru, 8 gólosok: Bogdán, Perneky Căpusan, Dobay, Thierjung, Fritz, 7 gólosok: Zai-nescu, 6 gólosok: G. Popescu, Cocubian II., Marinescu, Szőke, Auer, 5 gólosok: Zsizsik, Stefanescu, Orza, Oană, 4 gólosok: Telegdy, Szántai, Henegar, Hönig, Kocsis, Pop III., Kovács I., 3 gólosok: Naciu, Bermoser, Iordache, Ploesteanu, Felecan II., Schuler, Dunăreanu, Szilárd, Reinhardt II., Ene, 2 gólosok: Szerény IV., Mihailescu, Moldoveanu, Páll, Dvorzsák, Oprean, Oprea Marienuti, Korony, Mercea, Cucula, Léb, Kovács II., Albu, Hanga, 1 gólosok: Moskó, Pop, Dick, Beke, Gállisz, Taranu, Krubl, Schwarz, Mitau, Rosculet, Barbulescu, Cocubian Damian, Petea, Vălcav, Sepi, Cornea, Constantinescu, Bartunek. Öngólos: Duce.

A KISPEST KOLOZSVÁROTT JÁTSZIK.

Mint tegnapi számunkban jelentettük, Kispest labdarugó csapata május 3-4-én Bucurestiben játszik a Jugoszlávok ellen készülő román válogatottal. A kispesti együttes visszafelé jövet május 7-én vagy Ploestiben a Tricolor ellen, vagy Brassóban az ACFR ellen is játszik, majd május 10-én Kolozsvárra jön és itt a Victoriával mérkőz össze erejét. A Kispest—Victoria mérkőzés, amit március első hetében kötött le a kolozsvári együttes, revánsal jár, amire valószínűleg június utolsó hetében fog sor kerülni Budapesten.

GYILKOSSÁG
A MOZIBAN

A Déli Hírlap eredeti regénye
írta: Felegyházi András

Utánnyomás

- Utazunk Lyonba?
- Csak én utazom.
- Csak te?
- Ugy van.
- De hiszen mindkettőnket hív.

Kedves Marianne, hangulyzom, hogy csak egyedül utazom Lyonba. Ebbe bele kell nyugodnom. Marianne máris toporzékolt.

— Ugy látom, hogy mégis a falhoz akarsz engem állítani! Ebből nem lesz semmi! Nagyon csalatkozol, mert ezt nem fogom tűrni. Eltérítetted a pályától, amelyre indultam. Ha nem is lett volna belőlem nagy művésznő, de annyira feltétlenül vittem volna, mint Jessie Bocoup. Ma nekem is lehetne szép lakásom, ékszerem, ruhám, bútorom és biztosítva volna a jövőm. Elraboltad legszebb három esztendőmet az életemből és most el akarsz hagyni egy öreg pénzes zsák kedvéért. Csak ez lehet az oka annak, hogy egyedül akarsz Lyonba menni. De nagyon kesőn keltél föl, ha azt hiszed, hogy kismenni hagynom magamat. Házasságot ígértél nekem, amit most megbántál. Azonban vedd tudomásul, hogy még ma írok madame d'Hivernek Megírom neki, hogy nem vagy földbirtokos, hanem közönséges gíggoló. Megírom, hogy a verseket és a találmányokat, amelyekkel szédített, loptad. Megírom neki, hogy nem vagyok a nővéred, hanem a szeretőd, akit miatta cserben akarsz hagyni. Megírom azt is, hogy a pénzére vadászol és a náta mögött kiröhögöd, hogy mennyire belédhabarodott. Igenis, rögtön írok neki.

Az asztalról mindent ledobált, ami az írásnál utáiban lett volna. Előkereste a levélpapírt, a tin-

tát és a tollat és közben tovább ömlött belőle a szó:

— Csáló! Szélmóros! Vén asszonyok bolonditója. Csak volna revolverem, vagy töröm. Leszámolnék veled provencai módra! Ambár talán jobb is, hogy nincsen gyilkos fegyver a kezem ügyében, mert nem érdemled meg, hogy miattad börtönbe jussak. Elintézek én másképpen és végérvényesen. Akárhogy is belédbolondult a madame, úgy kinyitom a szemét, hogy meglásson teljes valódiságban és utáljon meg. Kijadja majd az utadat és nem zsebelheted be a pénzt. Hozzám pedig hiába akarsz majd magadat visszakönyörögni. Rád se fogok nézni többet! Hiába fogsz rimánkodni!

Leült az asztalhoz, hogy levelet írjon. Kezébe is fogta a tollat.

Azonban a levélírástól nem lett semmi. Ráborult az asztalra és a következő pillanatban keserves sírásra fakadt.

Limoujel, aki egymásba kulcsolta karjait és némán hallgatta Marianne szitkozódásait, most odament hozzája és gyengéden végigsimított tenyerével a haján.

A lány vadul megrázta a fejét és szabadulni igyekezett a simogató kéztől. Azonban Limoujelt ez a mozdulat nem hozta ki a sodrából.

Néhány újabb simogtatás után odahajolt Mariannehoz és kedvesen, mint valami gyereknek, a fülébe susdosott:

— Nézd, Marianne, legyen eszed! Ne igazságot magadat felesleges módon. Nincsen semmi értelmű. Már megígérted nekem, hogy okosan fogsz viselkedni. Hányszor magyarázom meg neked, hogy miért kell a madamehoz kedvesnek lennem és úgy tennem, mintha fülig szerelmes volnék beléje? És hányszor esküdjem meg, hogy csak téged szeretlek egyedül és senki mást?

Addig duruszkodt a lány fülébe, amíg annak a zokogása egyre jobban csillapodott. Aztán fölemelte az asztalon nyugvó fejécskét, mélyen Marianne szemébe nézett, majd lecsokolta róla a könnyeket.

Alexandre Limoujelnak nagy hatalma volt Marianne Mirellején fölött és most is keresztülyitte

akarát. A lány beleegyezett, hogy Limoujel nélküle utazzék el Lyonba.

— Lásd, Marianne, bogaram, ha egyedül leszek veled, gyorsabban halad majd a dolog és akkor sokkal előbb hagyhatom ott végképpen.

— Jól van, Sandy, — nyugodott meg végül a lány, — menj egyedül Lyonba. Azonkívül annyit mondd, hogy én azt az asszonyt megölöm, ha elhódít tőlem.

Limoujel nevetett:

— Ha csupán ebben az esetben leszel gyilkos, akkor a kezéd mindig tiszta marad a vértől.

Alexandre este vidáman táncolt ismét az Excelsior-szálló tánctermében. Csak azokon az esteken hiányzott onnan, amikor madame d'Hiver a birtokon látogatásban volt. Tíz napi szabadságot kért az igazgatóságtól, de már a kilencedik napon visszatért oda, aznap, amikor a madame Chamoniába utazott.

— Kár volna egyelőre tétlenül maradnom, — magyarázta Marianne-nak, — amikor éjjelenként néhány száz frankot megkereshetek. Minek költésünk megtakarított pénzünkéből? Majd ha megkapom a milliót és megvesszük a földbirtokot, akkor ráérek szőgre akasztani a bártánosi mesterséget. Marianne helyeselt.

XX.

Madame Yvonne d'Hiver jól érezte magát Chamoniába. Sokat tartózkodott a szabadban, sétált, vagy pedig valami naps padon ült. Elnézte a Mont Blanc hegy fehér tetejét, amelynek hősapkája a napsütésben messziről odacsillogott.

Ebben a gyönyörű környezetben csak egy gondolata volt: Limoujel és csak egy ábránd foglalkoztatta: a Limoujellel való házasság, amelyből sok boldogságot remélt.

Nem is jutott eszébe azzal foglalkozni, hogy a férfi mennyivel fiatalabb nála. Nem töprengett a korkülönbség felett. Abban a meggyőződésben élt, hogy szerelmük kiegyenlíti ezt a pár évnvi különbséget és így hitte, hogy boldogságában mindig fiatalnak fogja magát érezni, miként most

(Folytatása következik.)

Magyar színház Temesvárott

A jövő héten kezdődik a Thalia vendégjátéka

Megírta a Déli Hírlap, hogy a Kádár Imre dr. igazgató vezetése alatt álló Thalia kolozsvári magyar színházát vendégzereplésre Temesvárra érkeztek. A Thalia teljes prózai és énekes együttesével, zenekarával, műszaki személyzetével és díszlettárával érkeztek. A vendégjátékok ideje két hétre terjed.

Október óta Temesvárott nem volt magyar előadás a színházban. A Thalia tehát egy egész színházi év műsorával érkezik és ennek legjavát mutatja majd be a temesvári közönségnek. Az év legnagyobb sikerű vigjátékai, operettjei, színművei, népszínművei és revüjei kerülnek majd előadásra.

Megnyitó előadásul, amelyet május 3-án tartanak, Rostand örökéletű darabját, Cyrano de Bergeracot tűzték ki. Ezt a darabot nemrég Párisban is felújították és a Comedie Française két hónap óta naponta játssza. Ez a darab alkalmat nyújt a Thaliának is, hogy bemutassa színészeinek kiválóságát, izlését és díszleteinek gazdagságát.

MŰSOR:

Május 3. szerda este 9 órakor: CYRANO DE BERGERAC (Edmond Rostand verses drámája öt felvonásban. Teljesen új rendezésben, új betanulásban, díszletekkel és kosztümökkel. A kiállítás Vásárhelyi Ziegler Emil tervezte. A zenekíséretet Lully, Rameau és más egykorú szerzők műveiből Stefanidesz József állította össze. Főszereplők: Fényes Alice, Erényi Böske, Benes Ilona, Kovács György, Nagy István, Mészáros Béla, Tompa Sándor, Tóth Elek, Jenei János, Lantos Béla, Csóka József, Fülöp Sándor, Csengeri Aladár, Deésy Jenő, Réthelyi Ödön, stb.)

Május 4. csütörtök d. u. 5 órakor: HATODIK EMELET. (Az őszi idény nagyszerű vigjátéka, olcsó helyárrakkal.) — Este 9 órakor: FÜSZER ÉS CSEMEGE (Csathó Kálmán páratlan sikerű legújabb vigjátékának, az idei év Vojnich-díj nyertes darabjának bemutatója. A társulat összes vezető tagjainak fellépésével.)

Rádió

CSÜTÖRTÖK, APRILIS 27.

Bucuresti. 7. Hanglemezek, torna, háztartási és orvosi tanácsok. 12: A strajerek órája. 13: Időjelzés, sport és vízállásjelentés. 13.05: Hangverseny. 14: Látványosságok. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Aktualitások. 18: A gyermek órája. 19: Időjelzés és időjárásjelentés. 19.02: Kulturális aktualitások. 19.17: Hanglemezek. 20.05: Előadás. 20.20: Zenekari hangverseny. 21: A szimfonikus hangverseny ismertetése. 21.15: Szimfonikus hangverseny. A szünetben, 22-kor sporteredmények. 23: Hírek. 23.15: Szórakoztató zene. 23.45: Hírek francia és angol nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. 11.20: Somlay Károly elbeszéléseiből. 11.45: A rejtelmes aranybánya. (Felolvasás). 12: A Debreceni Kollégiumi négyzázéves jubileumi ünnepeiről. Közvetítés Debrecenből. 13.30: Hírek. 14: Beszkárt-zenekar. 17.15: Háztartási ta-

nácsadó. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.10: Iglói képek. 19: Szép magyarság. 19.05: Szalonzene. 19.25: A rádió kültügyi negyed-órja. 20: Kunder Antal kereskedelem és iparügyi miniszter előadása a Budapesti Nemzetközi Vásárról. 20.15: Kertészeti időszerű tanácsadó. 20.30: Két egyfelvonásos. „Az arany tábla” és a „Császár utolsó csókja”. 21.05: A Debreceni Kollégiumi Kántus kétszázéves fennállása alkalmából rendezett hangverseny közvetítése a debreceni Arany Bika szálló díszterméből. 22.10: Tánclémezek. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23: Dohnányi-Waldbauer-Kerpelyi zongorahármas. 23.50: Hírek német, olasz és francia nyelven. 24.10: Lovászi Ferenc cigányzenekara. 1.05: Hírek.

Budapest II. 20.10: R. Molnár Anna hárfázik. 20.30: Angol nyelvoktatás. 21: Hírek, ügétver-senyeredmények. 21.20: Magyar nóták és csárdások (hanglemezről). 22.20: A Debreceni Kollégiumi Kántus kétszázéves fennállása alkalmá-

ból rendezett hangverseny közvetítése a debreceni Arany Bika szálló díszterméből. (II. rész).

Bécs. 19.30: A szimfonikusok ifjúsági hangversenye. 23.20: Lemezek. 1: Szórakoztató zede. Brüsszeli francia adó. 21: Hangjáték. 23.10: Kivánságlemezek.

Milánó. 20.20: Lemezek. 21.30: Lemezek. 22: Operaelőadás.

Pozsony. 20.30: Lemezek. 21.30: A rádiózenekar hangversenye. 23.45: Lemezek.

Vársó. 20.25: A rádiózenekar hangversenye. 22: Hangjáték. 23: Vonósnegyes.

Zágráb. 18.15: A rádiózenekar hangversenye. 21: Hangverseny. 23.20: Táncczene.

PENTEK, APRILIS 28.

Bucuresti. 7. Hanglemezek, torna, háztartási és orvosi tanácsok. 12: Könnyű zene. 13: Időjelzés, sport és vízállásjelentés. 13.05: A hangverseny folytatása. 14: Látványosságok. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Aktualitások. 18: Időjelzés és időjárásjelentés. 18.02: Rendőrzene. 19: Előadás. 20:15: Hanglemezek. 20.35: Operai közvetítés. 21.25: Előadás. 22.10: Sporteredmények. 23: Hírek. 23.25: Hanglemezek. 23.45: Hírek francia és német nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. 11.20: „Pest-budai üdonságok 1848-ból”. Felolvasás. 11.45: „Az öregedő nő”. Orvosi előadás. 13.10: Séta a Budapesti Nemzetközi Vásáron. 13.40: Hírek. 14: Csorba Gyula és cigányzenekara. 16.45: Rádió üzenetek a Nemzetközi Vásárról. 17.15: Diákkféra. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.10: Heinemann jazz-zenekar. 18.30: Szép magyarság. 19.05: „A világljáró Hopp Ferenc és múzeuma”. Előadás. 19.35: Komjáthy né Füzesséry Mária zongorázik. 19.55: „A rádió és a háború”. Felolvasás. 20.25: Az Operaház előadásának ismertetése. 20.30: „A nagydíj cigányok. Vigopera három felvonásban, hét képpben. 21.25: Sportközlemények. 22.40: Hírek. 23.35: Időjárásjelentés. 23.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: Kiss Lajos és cigányzenekara.

Budapest II. 19.15: Komjáthy né Füzesséry Mária zongorázik. 19.35: A kassai rádió műsorából: Duchnovits Sándor, a ruszin költő emlékestje. 21: Hírek. 21.20: Szalonzene. 23.45: Hírek.

Bécs. 20: Vidám népzene. 21.15: Könnyű és táncczene. 1: Tarka bécsi zene.

Brüsszeli francia adó. 20.15: Operettlemezek. 21: Zenes est. 23.55: Indulók.

Milánó. 20.20: Lemezek. 21.35: Táncczene. 24.30: Csellóhangverseny

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet, alapján apróhirdetési áraink a következők: állástkeresés, elveszett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő a gyógyhely hirdetése szavankint egy leu. Levelezés nem közölhető. Házasság szavankint öt lei, minden más rovatban szavankint kettő lei. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket két felvező I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Bratianu 3. II. kerület: Tamás-trafik, Piata Badea Cártan 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett) Grósz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Helfenbein-trafik, Piata Lahovari IV. kerület: March-trafik, Piata Küttl. — Nőgrády-trafik, (Ti voli mellett). Olariu-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittek-trafik, Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik, Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45—19.

Állást keres

Középkorú nő öt éves bizonyítvánnyal ajánlkozik egy magános idősebb úrhoz, vagy egy kisebb tagú családhoz május 1-re, vagy 15-ére. Str. Prota Dragomir 6. házmeztérnél. 912

Délutánra bármilyen irodai munkát, könyvelést, gépélést vállalok. Cím a kiadóban. 876

Adás-velet

Finom félháló, antik szekrény és kanapé eladó, III., Bulev. Mihai Viteazul 7. 915

Ekrű horgolt stor 3 részes ablakra drapériával együtt olcsón eladó. II., Str. Petre Tegle 2. II., em. Radoacsav. 934

Keresek szép, modern diófurnos hálozobabútor, használt, de jó állapotban lévő sodronyokkal. Címeket kérem a kiadóba leadni. 945

Lakás

Háromszobás, hallos lakás, központi fűtés és garázs augusztus 1-re kiadó. III., Str. Wilhelm Mühle 8. 916

A CFR magazin

május 4 én reggel 8 órakor a IV. kerületi állomáson

elárverezi a talált tárgyakat

Tekintse meg az

ARENA gumiipar kirakatait!

Józsefváros, a Temes-Bega palotával szemben
Nyári gumitalpu cipő újdonságok!

Különbejárható kerti szoba, fali mosdóval május 15-re kiadó. III., Bulev. Mihai Viteazul 7. 914

Külfönjéle

Miért van úgy kétségbeesve. Ha nem megy jól az üzlete, irodája, rendelője, vállalata, ha nem tud előbbre jutni az életben, azonnal rendelje meg Bizony: „Az érvényesülés lélektana” című új könyvet, amely tudományos úton segíti céljába. Megrendelhető a lap kiadóhivatalában, vagy levelezőlapon Bizony Timisoara. 835

